

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം
— —

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ
സംഹിതാ പദ പാഠഃ (വാക്യ സംഹിത)

ചതുർത്ഥ കാണ്ട
തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

Table of Contents

4 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം പദ പാഠേ ചതുർത്ഥം കാണ്ഡം	3
4.3 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ - ചിതിവർണനം.....	3

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം

4 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

സംഹിതായാം പദ പാഠേ ചതുർത്ഥം കാണ്ഡം

4.3 ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ -

ചിതിവർണനം

4.3.1.1

അപാം ത്വേമന്ത്ര് സാദയാമൃപാം ത്വോദ്മന്ത്ര് സാദയാമൃപാം
ത്വാ ഭസ്മന്ത്ര് സാദയാമൃപാം ത്വാ ജ്യോതിഷി സാദയാമൃപാം
ത്വാഽയനേ സാദയാമൃഗ്ഭവേ സദനേ സീദ സമുദ്രേ സദനേ
സീദ സലിലേ സദനേ സീദാപാം ക്ഷയേ സീദാപാഽ
സധിഷി സീദാപാം ത്വാ സദനേ സാദയാമൃപാം ത്വാ
സധസ്ഥേ സാദയാമൃപാം ത്വാ പുരീഷേ സാദയാമൃപാം ത്വാ
യോനൗ ( ) സാദയാമൃപാം ത്വാ പാഥസി സാദയാമി
ഗായത്രി ഛന്ദ-സ്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദോ ജഗതി ഛന്ദോഽനുഷ്ടുപ്
ഛന്ദഃ പങ്കതിഃ ഛന്ദഃ । 1

4.3.1.1- Padam

അപാം | ത്വാ | ഏമൻ | സാദയാമി | അപാം | ത്വാ |
 ഓദ്മൻ | സാദയാമി | അപാം | ത്വാ | ഭസ്മൻ |
 സാദയാമി | അപാം | ത്വാ | ജ്യോതിഷി | സാദയാമി |
 അപാം | ത്വാ | അയനേ | സാദയാമി | അർണവേ | സദനേ |
 സീദ | സമുദ്രേ | സദനേ | സീദ | സലിലേ | സദനേ |
 സീദ | അപാം | ക്ഷയേ | സീദ | അപാം | സധിഷി | സീദ |
 അപാം | ത്വാ | സദനേ | സാദയാമി | അപാം | ത്വാ |
 സധസ്ഥ ഇതി സധ - സ്ഥേ | സാദയാമി | അപാം | ത്വാ |
 പുരീഷേ | സാദയാമി | അപാം | ത്വാ | യോനൗ ( ) |
 സാദയാമി | അപാം | ത്വാ | പാമസി | സാദയാമി |
 ഗായത്രി | ഛന്ദഃ | ത്രിഷ്ടുപ് | ഛന്ദഃ | ജഗതീ | ഛന്ദഃ |
 അനുഷ്ടുബിത്യനു - സ്തുപ് | ഛന്ദഃ | പക്തിഃ | ഛന്ദഃ | **1 (65)**

(യോനൗ - പഞ്ചദശ ച) (A1)

4.3.2.1

അയം പുരോ ഭുവസ്തസ്യ പ്രാണോ ഭൗവായനോ വസന്തഃ
 പ്രാണായനോ ഗായത്രി വാസന്തീ ഗായത്രിയൈ ഗായത്രം
 ഗായത്രാദുപാച് ശുരുപാച് ശോസ്ത്രിവൃത് ത്രിവൃതോ
 രഥന്തരച് രഥന്തരാദ്-വസിഷ്ഠ ഋഷിഃ പ്രജാപതി

ഗൃഹീതയാ ത്വയാ പ്രാണം ഗൃഹ്ണാമി പ്രജാഭ്യോഽയം
 ദക്ഷിണാ വിശ്വകർമ്മാ തസ്യ മനോ വൈശ്വകർമ്മണം
 ഗ്രീഷ്മോ മാനസസ്രിഷ്ടുഗ്രൈശ്ചീ ത്രിഷ്ടുഭ
 ഐധമൈധാ-ദന്തർ യാമോ ഽന്തർ യാമാത് പഞ്ചദശഃ
 പഞ്ചദശാദ്-ബൃഹദ്-ബൃഹതോ ദദാജ ജഷിഃ
 പ്രജാപതി ഗൃഹീതയാ ത്വയാ മനോ - [ ] 2

4.3.2.1- Padam

അയം । പുരഃ । ഭുവഃ । തസ്യ । പ്രാണ ഇതി പ്ര - അനഃ ।
 ഭൗവായനഃ । വസന്തഃ । പ്രാണായനഃ । ഗായത്രി ।
 വാസന്തീ । ഗായത്രിയൈ । ഗായത്രം । ഗായത്രാത് ।
 ഉപാപ്ശുരിത്യുപ - അപ്ശുഃ ।
 ഉപാപ്ശോരിത്യുപ - അപ്ശോഃ । ത്രിവൃദിതി ത്രി - വൃത് ।
 ത്രിവൃത ഇതി ത്രി - വൃതഃ । രഥന്തരമിതി രഥം - തരം ।
 രഥന്തരാദിതി രഥം - തരാത് । വസിഷഃ । ജഷിഃ ।
 പ്രജാപതിഗൃഹീതയേതി പ്രജാപതി - ഗൃഹീതയാ ।
 ത്വയാ । പ്രാണമിതി പ്ര - അനം । ഗൃഹ്ണാമി ।
 പ്രജാഭ്യ ഇതി പ്ര - ജാഭ്യഃ । അയം । ദക്ഷിണാ ।
 വിശ്വകർമ്മേതി വിശ്വ - കർമ്മാ । തസ്യ । മനഃ ।

വൈശ്വകർമ്മണമിതി വൈശ്വ - കർമ്മണം । ഗ്രീഷ്മഃ ।
 മാനസഃ । ത്രിഷ്ടുക് । ഗ്രൈഷ്മീ । ത്രിഷ്ടുഭഃ । ഐഡം ।
 ഐഡാത് । അന്തർയാമ ഇത്യന്തഃ - യാമഃ ।
 അന്തർയാമാദിത്യന്തഃ-യാമാത് । പഞ്ചദശ ഇതി പഞ്ച-ദശഃ ।
 പഞ്ചദശാദിതി പഞ്ച - ദശാത് । ബൃഹത് । ബൃഹതഃ ।
 ഭരദ്വാജഃ । ഋഷിഃ । പ്രജാപതിഗൃഹീതയേതി
 പ്രജാപതി - ഗൃഹീതയാ । തായാ । മനഃ । 2 (50)

4.3.2.2

ഗൃഹ്ണാമി പ്രജാഭ്യോഽയം പശ്വാദ്-വിശ്വാവ്യചാസുസ്യ
 ചക്ഷുർ വൈശ്വാവ്യചസം വർഷാണി ചാക്ഷുഷാണി ജഗതീ
 വാർഷീ ജഗത്യാ ഋക്ഷമൃക്ഷമാച്ഛുക്രഃ ശുക്രാമ് സപ്തദശഃ
 സപ്തദശാദ്-വൈരുപം വൈരുപാദ്-വിശ്വാമിത്ര ഋഷിഃ
 പ്രജാപതി ഗൃഹീതയാ തായാ ചക്ഷുർ ഗൃഹ്ണാമി പ്രജാഭ്യ
 ഇദമുത്തരാമ് സുവസ്തസ്യ ശോത്രം സൗവം
 ശരച്ഛൗത്ര്യനുഷ്ടുപ്-ചാരദ്യനുഷ്ടുഭഃ സ്വാരഃ
 സ്വാരാമന്മീ മന്മിന ഏകവിംശ ഏകവിംശാദ്
 വൈരാജം വൈരാജാജമദഗ്നിർ ഋഷിഃ പ്രജാപതി
 ഗൃഹീതയാ - [ ] 3

4.3.2.2 - Padam

ഗൃഹ്ണാമി । പ്രജാഭ്യ ഇതി പ്ര-ജാഭ്യഃ । അയം । പശ്ചാത് ।
വിശ്വവൃചാ ഇതി വിശ്വ - വൃചഃ । തസ്യ । ചക്ഷുഃ ।
വൈശ്വവൃചസമിതി വൈശ്വ - വൃചസം । വർഷാണി ।
ചാക്ഷുഷാണി । ജഗതീ । വാർഷീ । ജഗത്യാഃ । ഋക്ഷം ।
ഋക്ഷമാത് । ശുക്രഃ । ശുക്രാത് । സപ്തദശ ഇതി
സപ്ത - ദശഃ । സപ്തദശാദിതി സപ്ത - ദശാത് । വൈരൂപം ।
വൈരൂപാത് । വിശ്വാമിത്ര ഇതി വിശ്വ - മിത്രഃ । ഋഷിഃ ।
പ്രജാപതിഗൃഹീതയേതി പ്രജാപതി - ഗൃഹീതയാ ।
തായാ । ചക്ഷുഃ । ഗൃഹ്ണാമി । പ്രജാഭ്യ ഇതി പ്ര - ജാഭ്യഃ ।
ഇദം । ഉത്തരാദിത്യുത്-തരാത് । സുവഃ । തസ്യ । ശ്രോത്രം ।
സൗവം । ശരത് । ശ്രൗത്രീ । അനുഷ്ടുബിത്യനു - സ്തുപ് ।
ശാരദീ । അനുഷ്ടുഭ ഇത്യനു - സ്തുഭഃ । സ്വാരം ।
സ്വാരാത് । മന്മീ । മന്മിനഃ । ഏകവിപ്ശ ഇത്യേക-വിപ്ശഃ ।
ഏകവിപ്ശാദിത്യേക - വിപ്ശാത് । വൈരാജം ।
വൈരാജാത് । ജമദഗ്നിഃ । ഋഷിഃ । പ്രജാപതിഗൃഹീതയേതി
പ്രജാപതി - ഗൃഹീതയാ । 3 (50)

4.3.2.3

ത॒യാ ശ്രോ॑ത്രം ഗൃ॒ഹ്ണാമി॑ പ്ര॒ജാഭ്യ॑ ഇ॒യമു॒പരി॑
മ॒തിസ്ത॑സ്യ വാ॒ങ്മാ॒തീ ഹേ॑മ॒ന്തോ വാ॑ച്യായ॒നഃ
പ॒ക്തി॑ർ ഹൈ॒മന്തീ॑ പ॒ഞ്ചൈ॒ത്യ നി॑ധ॒നവ॑ന്നി॒ധന॑വത
ആ॒ഗ്രയ॑ണ ആ॒ഗ്രയ॑ണാത് ത്രി॑ണവ॒ത്രയ॑സ്ത്രി॒ഷ്ടശൗ॑
ത്രി॑ണവ॒ത്രയ॑സ്ത്രി॒ഷ്ടശാ॑ഭ്യാ॒ഷ്ട ശാ॑കാ॒രരൈ॑വതേ
ശാ॑കാ॒രരൈ॑വതാഭ്യാ॒ം വി॑ശ്വാ॒കർമ॑ർഷിഃ പ്ര॒ജാപ॑തി
ഗൃ॒ഹീ॒തയാ॑ ത॒യാ വാ॑ചം ഗൃ॒ഹ്ണാമി॑ പ്ര॒ജാഭ്യഃ॑ । 4

4.3.2.3 - Padam

ത॒യാ । ശ്രോ॑ത്രം । ഗൃ॒ഹ്ണാമി॑ । പ്ര॒ജാഭ്യ॑ ഇ॒തി പ്ര॒-ജാ॑ഭ്യഃ ।
ഇ॒യം । ഉ॒പരി॑ । മ॒തിഃ । ത॑സ്യ । വാ॒ക് । മാ॒തീ । ഹേ॑മ॒ന്തഃ ।
വാ॑ച്യായ॒നഃ । പ॒ക്തിഃ । ഹൈ॒മന്തീ॑ । പ॒ഞ്ചൈ॒ത്യ ।
നി॑ധ॒നവ॑ദി॒തി നി॑ധ॒ന - വത് । നി॑ധ॒നവ॑ത ഇ॒തി
നി॑ധ॒ന - വ॒തഃ । ആ॒ഗ്രയ॑ണഃ । ആ॒ഗ്രയ॑ണാത് ।
ത്രി॑ണവ॒ത്രയ॑സ്ത്രി॒ഷ്ടശാ॑വി॒തി ത്രി॑ണവ - ത്ര॒യസ്ത്രി॒ഷ്ടശൗ॑ ।
ത്രി॑ണവ॒ത്രയ॑സ്ത്രി॒ഷ്ടശാ॑ഭ്യാ॒മിതി॑ ത്രി॑ണവ-ത്ര॒യസ്ത്രി॒ഷ്ടശാ॑ഭ്യാ॒ം ।
ശാ॑കാ॒രരൈ॑വതേ ഇ॒തി ശാ॑കാ॒ര - രൈ॑വതേ ।
ശാ॑കാ॒രരൈ॑വതാഭ്യാ॒മിതി॑ ശാ॑കാ॒ര - രൈ॑വതാഭ്യാ॒ം ।

വിശ്വകർമ്മേതി വിശ്വ - കർമ്മാ । ജഷീഃ ।

പ്രജാപതിഗൃഹീതയേതി പ്രജാപതി - ഗൃഹീതയാ ।

തായാ । വാചം । ഗൃഹ്ണാമി । പ്രജാഭ്യ ഇതി

പ്ര - ജാഭ്യഃ । 4 (30) (തായാ മനോ - ജമദഗ്നിർ ജഷീഃ

പ്രജാപതിഗൃഹീതയാ - ത്രിശ്ശു) (A2)

4.3.3.1

പ്രാചീ ദിശാം വസന്ത ജ്ഞാനാമഗ്നിർ ദേവതാ ബ്രഹ്മ

ദ്രവിണം ത്രിവൃഥ് സ്തോമഃ സ ഉ പഞ്ചദശവർതനി-

സ്ത്വവിർവയഃ കൃതമയാനാം പുരോവാതോ വാതഃ സാനഗ

ജഷീർ ദക്ഷിണാ ദിശാം ഗ്രീഷ്മ ജ്ഞാനാമിന്ദ്രോ ദേവതാ

ക്ഷത്രം ദ്രവിണം പഞ്ചദശഃ സ്തോമഃ സ ഉ സപ്തദശ

വർതനിർ ദിത്യവാദ്-വയസ്തോതായാനാം ദക്ഷിണാദ്

വാതോ വാതഃ സനാതന ജഷീഃ പ്രതീചീ ദിശാം വർഷാ

ജ്ഞാനാം വിശ്വേ ദേവാ ദേവതാ വിദ്- [ ] 5

4.3.3.1 - Padam

പ്രാചീ । ദിശാം । വസന്തഃ । ജ്ഞാനാം । അഗ്നിഃ । ദേവതാ ।

ബ്രഹ്മ । ദ്രവിണം । ത്രിവൃദിതി ത്രി - വൃത് । സ്തോമഃ । സഃ ।

ഉ । പഞ്ചദശവർതനിരിതി പഞ്ചദശ - വർതനിഃ ।

ത്ര്യവിരിതി ത്രി - അവിഃ | വയഃ | കൃതം | അയാനാം |
 പുരോവാത ഇതി പുരഃ-വാതഃ | വാതഃ | സാനഗഃ | ജഷിഃ |
 ദക്ഷിണാ | ദിശാം | ഗ്രീഷ്മഃ | ജതൂനാം | ഇന്ദ്രഃ | ദേവതാ |
 ക്ഷത്രം | ദ്രവിണം | പഞ്ചദശ ഇതി പഞ്ച - ദശഃ | സ്തോമഃ |
 സഃ | ഉ | സപ്തദശവർത്തനിരിതി സപ്തദശ - വർത്തനിഃ |
 ദിത്യവാധിതി ദിത്യ - വാട് | വയഃ | ത്രേതാ | അയാനാം |
 ദക്ഷിണാദ് വാത ഇതി ദക്ഷിണാത് - വാതഃ | വാതഃ |
 സനാതന ഇതി സനാ - തനഃ | ജഷിഃ | പ്രതീചീ | ദിശാം |
 വർഷാഃ | ജതൂനാം | വിശ്വേ | ദേവാഃ | ദേവതാ |
 വിദ് | 5 (50)

4.3.3.2

ദ്രവിണഃ സപ്തദശഃ സ്തോമഃ സ ഉ വേകവിഃ ശവർത്തനി-
 സ്ത്രിവത്സോ വയോ ദ്വാപരോഽയാനാം പശ്ചാദാതോ
 വാതോഽഹഭൂന ജഷിരുദീചീ ദിശാഃ ശരദ്-ജതൂനാം
 മിത്രാവരുണാ ദേവതാ പുഷ്ടം ദ്രവിണമേകവിഃശഃ സ്തോമഃ
 സ ഉ ത്രിണവവർത്തനി-സ്തൂര്യവാധ് വയ ആസുന്ദോ
 ഽയാനാമുത്തരാദ്-വാതോ വാതഃ പ്രത ജഷിരുർധ്വാ ദിശാഃ
 ഹേമന്തശിശിരാവൃതൂനാം ബൃഹസ്സതിർദേവതാ വർചോ

ദ്രവി॑ണം ത്രി॒ണവഃ॑ സ്തോമഃ॑ സ ഊ॑ ത്രയ॒സ്ത്രി॒ശ്ശവ॑ർതനിഃ
 പ॒ഷ്ടവാ॑ഭയോ ( ) ടഭി॒ഭൂരയാ॑നാം വി॒ഷ്വഗ്വാ॑തോ വാ॒തഃ
 സു॒പർണ॑ ജ॒ഷിഃ പി॒തരഃ॑ പി॒താമ॑ഹാഃ പരേ॒ഽവരേ॑ തേ നഃ
 പാ॒ന്തു തേ നോ॑ഽവ॒ന്താസ്മി॑ൻ ബ്ര॒ഹ്മന്ന॑സ്മിൻ ക॒ഷത്രേ॑ഽസ്യാ-
 മാ॒ശിഷ്യ॑സ്യാം പു॒രോധാ॑യാമ॒സ്മിൻ ക॑ർമ്മ॒ന്നസ്യാം
 ദേ॒വഹു॑ത്യാം । 6

4.3.3.2 - Padam

ദ്രവി॑ണം । സ॒പ്തദ॑ശ ഇതി॑ സ॒പ്ത - ദ॒ശഃ । സ്തോ॑മഃ । സഃ । ഊ॑ ।
 ഏ॒കവി॑ശ്ശവ॑ർതനി॒രിത്യേ॑കവി॒ശ്ശ - വ॑ർതനിഃ ।
 ത്രി॒വത്സ॑ ഇതി॑ ത്രി - വത്സഃ॑ । വ॒യഃ । ദ്വാ॒പരഃ॑ ।
 അ॒യാനാം॑ । പ॒ശ്വാദ് വാ॑ത ഇതി॑ പ॒ശ്വാത്-വാ॑തഃ । വാ॒തഃ ।
 അ॒ഹഭൂ॑നഃ । ജ॒ഷിഃ । ഉ॒ദീചീ॑ । ദി॒ശാം । ശ॒രത് । ജ॒തൂനാം॑ ।
 മി॒ത്രാവ॑രു॒ണാവി॑തി മി॒ത്രാ - വ॑രു॒ണഃ । ദേ॒വതാ॑ । പു॒ഷ്ടം ।
 ദ്രവി॑ണം । ഏ॒കവി॑ശ്ശ ഇത്യേ॑ക - വി॒ശ്ശഃ । സ്തോ॑മഃ । സഃ ।
 ഊ॑ । ത്രി॒ണവ॑ർതനി॒രിതി॑ ത്രി॒ണവ॑ - വ॑ർതനിഃ ।
 തു॒ര്യവാ॑ധി॒തി തു॒ര്യ - വാ॑ദ് । വ॒യഃ । ആ॒സുന॑
 ഇ॒ത്യാ - സു॑നഃ । അ॒യാനാം॑ । ഉ॒ത്തരാ॑ദ് വാ॒ത
 ഇ॒ത്യു॒ത്തരാ॑ത് - വാ॒തഃ । വാ॒തഃ । പ്ര॒തഃ । ജ॒ഷിഃ । ഊ॒ർധ്വാ॑ ।

ദിശാം । ഹേമന്തശിശിരാവിതി ഹേമന്ത - ശിശിരൗ ।
 ജതൂനാം । ബൃഹസ്പതിഃ । ദേവതാ । വർചഃ । ദ്രവിണം ।
 ത്രിണവ ഇതി ത്രി - നവഃ । സ്തോമഃ । സഃ । ഉ ।
 ത്രയസ്ത്രിശ്ശവർതനിരിതി ത്രയസ്ത്രിശ്ശ - വർതനിഃ ।
 പശുവാദിതി പശു - വാത് । വയഃ ( ) । അഭിഭൂരിത്യഭി-ഭൂഃ ।
 അയാനാം । വിഷഗ്ധാത ഇതി വിഷക് - വാതഃ । വാതഃ ।
 സുപർണ ഇതി സു - പർണഃ । ജഷിഃ । പിതരഃ ।
 പിതാമഹാഃ । പരേ । അവരേ । തേ । നഃ । പാന്തു । തേ । നഃ ।
 അവന്തു । അസ്മിൻ । ബ്രഹ്മൻ । അസ്മിൻ । ക്ഷത്രേ ।
 അസ്യാം । ആശിഷീത്യാ - ശിഷി । അസ്യാം ।
 പുരോധായാമിതി പുരഃ - ധായാം । അസ്മിൻ । കർമ്മൻ ।
 അസ്യാം । ദേവഹൃത്യാമിതി ദേവ - ഹൃത്യാം । 6 (78)
 (വിട് - പശുവാദ് വയോ - ഷ്ടാവിശ്ശതിശ്ച) (A3)

4.3.4.1

ധ്രുവക്ഷിതിർ ധ്രുവയോനിർ ധ്രുവാഽസി ധ്രുവാം
 യോനിമാ സീദ സാധ്യാ । ഉഖ്യസ്യ കേതും പ്രഥമം
 പുരസ്താദശിനാഽധാര്യ സാദയതാമിഹ ത്വാ । സ്വേ ദക്ഷേ
 ദക്ഷപിതേഹ സീദ ദേവത്രാ പൃഥിവീ ബൃഹതീ രരാണാ ।

സ്വാ॒സ॒സ്ഥാ॒ ത॒നു॒വാ॒ സം॒ വി॒ശ॒സ്വ॒ പി॒തേ॒വ്വ॒ധി
 സു॒ന॒വ॒ ആ॒ സു॒ശേ॒വാ॒ശ്ശി॒നാ॒ധാ॒ര്യു॒ സാ॒ദ॒യ॒താ॒മി॒ഹ॒ ത്വാ॒ ।
 കൃ॒ലാ॒യി॒നീ॒ വ॒സു॒മ॒തീ॒ വ॒യോ॒ധാ॒ ര॒യി॒ം നോ॒ വ॒ർധ॒
 ബ॒ഹു॒ലം॑ സു॒വീ॒രം॑ । 7

4.3.4.1 - Padam

ധ്രു॒വ॒ക്ഷി॒തീ॒രി॒തി॒ ധ്രു॒വ - ക്ഷി॒തിഃ॑ । ധ്രു॒വ॒യോ॒നി॒രി॒തി॒
 ധ്രു॒വ - യോ॒നിഃ॑ । ധ്രു॒വാ॒ । അ॒സി॒ । ധ്രു॒വാ॒ം । യോ॒നീ॒ം ।
 ഏ॒തി॒ । സീ॒ദ॒ । സാ॒ധ്യാ॒ । ഉ॒ഖ്യ॒സ്യ॒ । കേ॒തും॑ । പ്ര॒ഥ॒മം॑ ।
 പു॒രസ്താ॑ത് । അ॒ശി॒നാ॒ । അ॒ധാ॒ർയു॒ ഇ॒തി॒ । സാ॒ദ॒യ॒താ॒ം ।
 ഇ॒ഹ॒ । ത്വാ॒ । സ്വേ॒ । ദക്ഷേ॑ । ദക്ഷ॒പി॒തേ॒തി॒ ദക്ഷ - പി॒താ॒ ।
 ഇ॒ഹ॒ । സീ॒ദ॒ । ദേ॒വ॒ത്രേ॒തി॒ ദേ॒വ - ത്രാ॑ । പൃ॒ഥ്വി॒വീ॒ ।
 ബൃ॒ഹ॒തീ॒ । ര॒രാ॒ണാ॑ । സ്വാ॒സ॒സ്ഥേ॒തി॒ സു - ആ॒സ॒സ്ഥാ॒ ।
 ത॒നു॒വാ॒ । സ॒മി॒തി॒ । വി॒ശ॒സ്വ॒ । പി॒താ॒ । ഇ॒വ॒ । ഏ॒ധി॒ ।
 സു॒ന॒വേ॑ । ഏ॒തി॒ । സു॒ശേ॒വേ॒തി॒ സു - ശേ॒വാ॒ । അ॒ശി॒നാ॒ ।
 അ॒ധാ॒ർയു॒ ഇ॒തി॒ । സാ॒ദ॒യ॒താ॒ം । ഇ॒ഹ॒ । ത്വാ॒ । കൃ॒ലാ॒യി॒നീ॒ ।
 വ॒സു॒മ॒തീ॒തി॒ വ॒സു - മ॒തീ॒ । വ॒യോ॒ധാ॒ ഇ॒തി॒ വ॒യഃ - ധാഃ॑ ।
 ര॒യി॒ം । നഃ॑ । വ॒ർധ॒ । ബ॒ഹു॒ലം॑ ।
 സു॒വീ॒ര॒മി॒തി॒ സു - വീ॒രം॑ । 7 (50)

4.3.4.2

അപാമതിം ദുർമതിം ബാധമാനാ രായസ്പോഷേ
 യജ്ഞപതിമാദജന്തീ സുവർധേഹി യജമാനായ
 പോഷമശിനാഽധാര്യ സാദയതാമിഹ ത്വാ । അഗ്നേഃ
 പുരീഷമസി ദേവയാനീ താം ത്വാ വിശേ അഭി ഗുണന്തു
 ദേവാഃ । സ്തോമപൃഷ്ടാ ഘൃതവതീഹ സീദ പ്രജാവദസ്മേ
 ദ്രവിണാ ss*യജസ്വാശിനാ ഽധാര്യ സാദയതാമിഹ ത്വാ ।
 ദിവോ മുരധാഽസി പൃഥിവ്യാ നാഭിർ വിഷ്ടന്ദനീ
 ദിശാമധിപതീ ഭുവനാനാം । 8

4.3.4.2 - Padam

അപേതി । അമതിം । ദുർമതിമിതി ദുഃ-മതിം । ബാധമാനാ ।
 രായഃ । പോഷേ । യജ്ഞപതിമിതി യജ്ഞ - പതിം ।
 ആദജന്തീത്യാ - ദജന്തീ । സുവഃ । ധേഹി । യജമാനായ ।
 പോഷം । അശിനാ । അധാര്യു ഇതി । സാദയതാം ।
 ഇഹ । ത്വാ । അഗ്നേഃ । പുരീഷം । അസി । ദേവയാനീതി
 ദേവ - യാനീ । താം । ത്വാ । വിശേ । അഭിതി । ഗുണന്തു ।
 ദേവാഃ । സ്തോമപൃഷ്ടേതി സ്തോമ - പൃഷ്ടാ । ഘൃതവതീതി
 ഘൃത - വതീ । ഇഹ । സീദ । പ്രജാവദിതി പ്രജാ - വത് ।
 അസ്മേ ഇതി । ദ്രവിണാ । ഏതി । യജസ്വ । ആശിനാ ।

അധാർയു ഇതി । സാദയതാം । ഇഹ । ത്വാ । ദിവഃ ।
 മുർധാ । അസി । പൃഥിവ്യാഃ । നാഭിഃ । വിഷ്ടുന്ദനീതി
 വി - സ്തന്ദനീ । ദിശാം । അധിപതീത്യധി - പതീ ।
 ഭുവനാനാം । 8 (50)

4.3.4.3

ഊർമിർ ദ്രഷ്ടോ അപാമസി വിശ്വകർമ്മാ ത
 ഋഷിരശിനാഽധാര്യ സാദയതാമിഹ ത്വാ । സജൂർ ഋതുഭിഃ
 സജൂർ വിധാഭിഃ സജൂർ വസുഭിഃ സജൂ രുദ്രൈഃ
 സജൂരാദിത്യൈഃ സജൂർ വിശ്വൈർ ദേവൈഃ സജൂർ
 ദേവൈഃ സജൂർ ദേവൈർ വയോ-നാധൈരഗന്യേ ത്വാ
 വൈശ്വാനരായാശിനാഽധാര്യ സാദയതാമിഹ ത്വാ ।
 പ്രാണം മേ പാഹ്യപാനം മേ പാഹി വ്യാനം മേ പാഹി
 ചക്ഷുർമ ഉർവ്വയാ ( ) വി ഭാഹി ശ്രോത്രം മേ ശ്ലോകയാപ-
 സ്തിനാഽഷധീർ ജിന്വാ ദിപാത് പാഹി ചതുഷ്പാദവ ദിവോ
 വൃഷ്ടിമേരയ । 9

4.3.4.3 - Padam

ഊർമിഃ । ദ്രഷ്ടഃ । അപാം । അസി । വിശ്വകർമ്മേതി
 വിശ്വ - കർമ്മാ । തേ । ഋഷിഃ । അശിനാ । അധാർയു ഇതി ।
 സാദയതാം । ഇഹ । ത്വാ । സജൂരിതി സ - ജൂഃ ।

ഋതുഭിരിത്യുതു - ഭിഃ । സജൂരിതി സ - ജൂഃ ।
 വിധാഭിരിതി വി - ധാഭിഃ । സജൂരിതി സ - ജൂഃ ।
 വസുഭിരിതി വസു-ഭിഃ । സജൂരിതി സ - ജൂഃ । രുദ്രഃ ।
 സജൂരിതി സ - ജൂഃ । ആദിത്യൈഃ । സജൂരിതി സ - ജൂഃ ।
 വിശ്വൈഃ । ദേവൈഃ । സജൂരിതി സ - ജൂഃ । ദേവൈഃ ।
 സജൂരിതി സ - ജൂഃ । ദേവൈഃ । വയോനാധൈരിതി
 വയഃ - നാധൈഃ । അഗ്നയേ । ത്വാ । വൈശ്വാനരായ ।
 അശ്വിനാ । അധർവ്യ ഇതി । സാദയതാം । ഇഹ । ത്വാ ।
 പ്രാണമിതി പ്ര - അനം । മേ । പാഹി ।
 അപാനമിത്യപ - അനം । മേ । പാഹി । വ്യാനമിതി
 വി-അനം । മേ । പാഹി । ചക്ഷുഃ । മേ । ഉർവ്വാ ( ) । വീതി ।
 ഭാഹി । ശ്ലോത്രം । മേ । ശ്ലോകയ । അപഃ । പിമ്പ ।
 ഓഷധീഃ । ജിമ്പ । ദിപാദിതി ദി - പാത് । പാഹി ।
 ചതുഷ്ഠാദിതി ചതുഃ - പാത് । അവ । ദിവഃ । വൃഷ്ടിം ।
 ഏതി । ഇഹരയ । **9 (67)**

(സുവീരം - ഭുവ്നാനാ - മുർവ്വാ - സ്കന്ധശ ച) (A4)

4.3.5.1

ത്ര്യവിർവയസ്രിഷ്ടുപ് ചരണോ ദിത്യവാഡ് വയോ വിരാട്
 ചരണഃ പഞ്ചാവിർ വയോ ഗായത്രി ചരണസ്രിവത്സോ വയ
 ഉഷ്ണിഹാ ചരണ സൂര്യവാഡ് വയോഽനുഷ്ടുപ് ചരണഃ
 പശുവാദ്-വയോ ബൃഹതീ ചരണ ഉക്ഷാ വയഃ സതോബൃഹതീ
 ചരണ ഋഷഭോ വയഃ കകുച്ഛനോ ധേനുർവയോ ജഗതീ
 ചരണോഽനഡാന്ത വയഃ പക്തിഃ ചരണോ ബന്ധോ വയോ
 വിവലം ചരണോ വൃഷ്ണിർ വയോ വിശാലം ചരണഃ പുരുഷോ
 വയ ( ) സുന്ദ്രം ചരണോ വ്യാഘ്രോ വയോഽനാധ്യഷ്ടം ചരണഃ
 സിംഹോ വയഃ ചരണിഃ ചരണോ വിഷ്ണുഭോ വയോഽധിപതിഃ
 ചരണഃ ക്ഷത്രം വയോ മയനം ചരണോ വിശ്വകർമ്മാ
 വയഃ പരമേഷ്ഠീ ചരണോ മുരധാ വയഃ പ്രജാപതിഃ ചരണഃ । 10

4.3.5.1 - Padam

ത്ര്യവിരിതി ത്രി - അവിഃ । വയഃ । ത്രിഷ്ടുപ് । ചരണഃ ।
 ദിത്യവാഡിതി ദിത്യ-വാട് । വയഃ । വിരാഡിതി വി - രാട് ।
 ചരണഃ । പഞ്ചാവിരിതി പഞ്ച - അവിഃ । വയഃ । ഗായത്രി ।
 ചരണഃ । ത്രിവത്സ ഇതി ത്രി - വത്സഃ । വയഃ । ഉഷ്ണിഹാ ।
 ചരണഃ । തൂര്യവാഡിതി തൂര്യ - വാട് । വയഃ ।
 അനുഷ്ടുബിത്യനു - സ്തുപ് । ചരണഃ । പശുവാദിതി

പ॒ഷ്ട - വാ॑ത് | വ॒യഃ | ബൃ॒ഹതീ॑ | ച॒രന്ഃ | ഉ॒ക്ഷാ | വ॒യഃ |
 സ॒തോ ബൃ॒ഹതീ॑തി॒ സതഃ - ബൃ॒ഹതീ॑ | ച॒രന്ഃ | ഋ॒ഷഭഃ॑ |
 വ॒യഃ | ക॒കുത് | ച॒രന്ഃ | ധേ॒നുഃ | വ॒യഃ | ജഗ॑തീ | ച॒രന്ഃ |
 അ॒ന॒ധാൻ | വ॒യഃ | പ॒ക്തിഃ॑ | ച॒രന്ഃ | ബ॒സ്തഃ | വ॒യഃ |
 വി॒വല॑മിതി॒ വി - വ॒ലം | ച॒രന്ഃ | വൃ॒ഷ്ണിഃ॑ | വ॒യഃ |
 വി॒ശാല॑മിതി॒ വി - ശാ॒ലം | ച॒രന്ഃ | പു॒രുഷഃ॑ | വ॒യഃ ( ) |
 ത॒ന്ദ്രം | ച॒രന്ഃ | വൃ॒ശാ॒ഘ്രഃ | വ॒യഃ |
 അ॒നാ॒ധൃഷ്ട॑മിത്യ॒നാ-ധൃ॒ഷ്ടം | ച॒രന്ഃ | സി॒ഹ്വഃ | വ॒യഃ |
 ച॒രന്ഃ | ച॒രന്ഃ | വി॒ഷ്ടം॑ ഇതി॒ വി - സ്തം॑ഭഃ | വ॒യഃ |
 അ॒ധി॒പതി॑രിത്യ॒ധി-പ॒തിഃ | ച॒രന്ഃ | ക॒ഷത്രം॑ | വ॒യഃ | മ॒യന്ദം॑ |
 ച॒രന്ഃ | വി॒ശ്വക॑ർമ്മേതി॒ വിശ്വ - ക॒ർമ്മാ | വ॒യഃ | പ॒രമേ॑ഷ്ഠീ |
 ച॒രന്ഃ | മൂ॒ർധാ | വ॒യഃ | പ്ര॒ജാപ॑തിരിതി॒ പ്രജാ - പ॒തിഃ |
 ച॒രന്ഃ | **10 (76) (പു॒രു॒ഷോ വ॒യഃ-ഷഡ് വി॒ഹ്ശതി॑ശ്ച) (A5)**

4.3.6.1

ഇ॒ന്ദ്രാ॒ഗ്നീ അ॒വൃ॒ഥമാ॑നാമി॒ഷ്ടകാ॑ം ദൃ॒ഹ്വതം॑ യു॒വം |
 പൃ॒ഷ്ഠേന॑ ദ്യാവാ॒പൃഥി॑വീ അ॒ന്തരി॑ക്ഷം ച॒ വി ബാ॑ധതാം |
 വി॒ശ്വക॑ർമ്മാ ത്വാ സാ॒ദയ॑ത്വ॒ന്തരി॑ക്ഷസ്യ പൃ॒ഷ്ഠേ വൃ॒ച॒സ്വതീ॑ം
 പ്ര॒ഥ॒സ്വതീ॑ം ഭാ॒സ്വതീ॑ഹ്വ॒ സൂരി॑മതി॒മാ യാ ദ്യാ॑ം ഭാ॒സ്യാ

പൃഥ്വിവീമോർവന്തരിക്ഷ-മന്തരിക്ഷം യചാന്തരിക്ഷം
 ദൃഢാന്തരിക്ഷം മാ ഹിഘ്നീർ വിശ്വസ്മൈ പ്രാണായാ-
 പനായ വ്യാനായോദാനായ പ്രതിഷ്ഠായൈ ചരിത്രായ
 വായുസ്ത്വാഭി പാതു മഹ്യാ സ്വസ്ത്യാ ചർദ്ദിഷാ - [ ] 11

4.3.6.1 - Padam

ഇന്ദ്രാഗ്നി ഇതീന്ദ്ര - അഗ്നി । അവ്യഥമാനാം । ഇഷ്ടകാം ।
 ദൃഢാന്തം । യുവം । പൃഷ്ഠേന । ദ്യാവാപൃഥ്വിവീ ഇതി
 ദ്യാവാ - പൃഥ്വിവീ । അന്തരിക്ഷം । ച । വീതി । ബാധതാം ।
 വിശ്വകർമ്മേതി വിശ്വ - കർമ്മ । ത്വാ । സാദയതു ।
 അന്തരിക്ഷസ്യ । പൃഷ്ഠേ । വ്യചസ്വതീം । പ്രഥസ്വതീം ।
 ഭാസ്വതീം । സൂരിമതീമിതി സൂരി - മതീം । ഏതി । യാ ।
 ദ്യാം । ഭാസി । ഏതി । പൃഥ്വിവീം । ഏതി । ഉരു ।
 അന്തരിക്ഷം । അന്തരിക്ഷം । യച । അന്തരിക്ഷം । ദൃഢാന്തം ।
 അന്തരിക്ഷം । മാ । ഹിഘ്നീഃ । വിശ്വസ്മൈ । പ്രാണായേതി
 പ്രാ - അനായ । അപാനായേത്യപ - അനായ ।
 വ്യാനായേതി വി - അനായ । ഉദാനായേത്യുത് - അനായ ।
 പ്രതിഷ്ഠായാ ഇതി പ്രതി - സ്ഥായൈ । ചരിത്രായ ।

വാ॒യുഃ । ത്വാ॑ । അ॒ഭീ॒തി । പാ॒തു । മ॒ഹ്യാ । സ്വ॒സ്ത്യാ ।
 ഛ॒രദി॒ഷാ ॥ 11 (50)

4.3.6.2

ശ॒ന്തമേ॒ന ത്വാ॑ ഭേ॒വത॑യാഃ ണ്ഗീ॒രസ്വ॑ദ്-ധ്രു॒വാ സീ॑ഭ ।
 രാ॒ജ॒ഞ്യ॒സി പ്രാ॑ചീ॒ ദിഗ്-വി॒രാഡ॑സി ദക്ഷി॒ണാ ദി॒വ്
 സ॒മ്രാഡ॑സി പ്ര॒തീചീ॑ ദി॒വ്-സ്വ॒രാഡ॑സ്യുദീ॒ചീ ദിഗ॑ധി
 പ॒ത്യസി॑ ബൃഹ॒തീ ദിഗാ॑യുർമേ പാ॒ഹി പ്രാ॑ണം മേ
 പാ॒ഹ്യപാ॑നം മേ പാ॒ഹി വ്യാ॑നം മേ പാ॒ഹി ച॒ക്ഷുർ മേ
 പാ॒ഹി ശ്രോ॑ത്രം മേ പാ॒ഹി മനോ॑ മേ ജി॒ന്വ വാ॑ചം മേ
 പി॒ന്വാ ( ) ഷ॒ത്മാനം॑ മേ പാ॒ഹി ജ്യോ॑തിർ മേ യ॒ച്ഛ ॥ 12

4.3.6.2 - Padam

ശ॒ന്തമേ॒നേതി॑ ശം - തമേ॒ന । ത്വാ॑ । ഭേ॒വത॑യാ ।
 അ॒ഗ്നി॒രസ്വ॑ദ് । ധ്രു॒വാ । സീ॑ഭ । രാ॒ജ॒ഞ്യീ॑ । അ॒സി ।
 പ്രാ॑ചീ॒ । ദിക് । വി॒രാഡി॑തി വി - രാട് । അ॒സി । ദക്ഷി॒ണാ ।
 ദിക് । സ॒മ്രാഡി॑തി സം - രാട് । അ॒സി । പ്ര॒തീചീ॑ । ദിക് ।
 സ്വ॒രാഡി॑തി സ്വ - രാട് । അ॒സി । ഉദീ॒ചീ । ദിക് ।
 അ॒ധി॒പതീ॑ത്യധി - പതീ । അ॒സി । ബൃഹ॒തീ । ദിക് ।
 ആ॒യുഃ । മേ । പാ॒ഹി । പ്രാ॑ണമി॒തി പ്ര-അ॒നം । മേ । പാ॒ഹി ।

അപാനമിത്യപ-അനം । മേ । പാഹി । വ്യാനമിതി വി-അനം ।
 മേ । പാഹി । ചക്ഷുഃ । മേ । പാഹി । ശ്രോത്രം । മേ । പാഹി ।
 മനഃ । മേ । ജിമ്പ । വാചം । മേ । പിമ്പ ( ) । ആത്മാനം । മേ ।
 പാഹി । ജ്യോതിഃ । മേ । യച്ച । **12 (56)**

(ചർദ്ദിഷാ - പിമ്പ - ഷച്ഛ) (A6)

4.3.7.1

മാ ചരന്ഃ പ്രമാ ചരന്ഃ പ്രതിമാ ചരന്ഃസ്രീവിഃ ചരന്ഃ
 പക്തിഃ ചരന് ഉഷ്ണിഹാ ചരന്ഃ ബൃഹതീ ചരന്ഃസനുഷ്ടുപ്
 ചരന്ഃ വിരാട് ചരന്ഃ ഗായത്രി ചരന്-സ്രീഷ്ടുപ് ചരന്ഃ
 ജഗതീ ചരന്ഃ പൃഥിവീ ചരന്ഃ ധന്വന്തരിക്ഷം ചരന്ഃ
 ദ്യൗഃ ചരന്ഃ സമാഃ ചരന്ഃ നക്ഷത്രാണി ചരന്ഃ മനഃ
 ചരന്ഃ വാക് ചരന്ഃ കൃഷിഃ ചരന്ഃ ഹിരണ്യം ചരന്ഃ ഗൗഃ
 ചരന്ഃ ഷജാ ചരന്ഃ ധൗഃ ചരന്ഃ । അഗ്നിർ ദേവതാ - [ ] **13**

4.3.7.1 - Padam

മാ । ചരന്ഃ । പ്രമേതി പ്ര-മാ । ചരന്ഃ । പ്രതിമേതി പ്രതി-മാ ।
 ചരന്ഃ । അസ്രീവിഃ । ചരന്ഃ । പക്തിഃ । ചരന്ഃ । ഉഷ്ണിഹാ ।
 ചരന്ഃ । ബൃഹതീ । ചരന്ഃ । അനുഷ്ടുബിത്യനു - സ്ട്രുപ് ।
 ചരന്ഃ । വിരാഡിതി വി - രാട് । ചരന്ഃ । ഗായത്രി । ചരന്ഃ ।
 ത്രീഷ്ടുപ് । ചരന്ഃ । ജഗതീ । ചരന്ഃ । പൃഥിവീ । ചരന്ഃ ।

അന്തരിക്ഷം | ഉരന്ദഃ | ദൃഃ | ഉരന്ദഃ | സമാഃ | ഉരന്ദഃ |
 നക്ഷത്രാണി | ഉരന്ദഃ | മനഃ | ഉരന്ദഃ | വാക് | ഉരന്ദഃ |
 കൃഷിഃ | ഉരന്ദഃ | ഹിരണ്യം | ഉരന്ദഃ | ഗൗഃ | ഉരന്ദഃ | അജാ |
 ഉരന്ദഃ | അശ്വഃ | ഉരന്ദഃ | അഗ്നിഃ | ദേവതാ | **13 (50)**

4.3.7.2

വാതോ ദേവതാ സൂര്യോ ദേവതാ ചന്ദ്രമാ ദേവതാ
 വസവോ ദേവതാ രുദ്രാ ദേവതാ ഓദിത്യോ ദേവതാ വിശ്വോ
 ദേവോ ദേവതാ മരുതോ ദേവതാ ബൃഹസ്പതിർ ദേവതേന്ദ്രോ
 ദേവതാ വരുണോ ദേവതാ മുരധാസി രാധ് ധ്രുവാസി
 ധരുണോ യന്ത്രിസി യമിത്രിഷേ ത്വാർജ്ജേ ത്വാ കൃഷ്ണേ
 ത്വാ ക്ഷേമായ ത്വാ യന്ത്രി രാധ് ധ്രുവാസി ധരണീ
 ധർത്രിസി ധരിത്ര്യായുഷേ ത്വാ ( ) വർചസേ ത്വാജസേ
 ത്വാ ബലായ ത്വാ | **14**

4.3.7.2 - Padam

വാതഃ | ദേവതാ | സൂര്യഃ | ദേവതാ | ചന്ദ്രമാഃ | ദേവതാ |
 വസവഃ | ദേവതാ | രുദ്രാഃ | ദേവതാ | ഓദിത്യഃ | ദേവതാ |
 വിശ്വഃ | ദേവഃ | ദേവതാ | മരുതഃ | ദേവതാ | ബൃഹസ്പതിഃ |
 ദേവതാ | ഇന്ദ്രഃ | ദേവതാ | വരുണഃ | ദേവതാ | മുരധാ |
 അസി | രാധ് | ധ്രുവാ | അസി | ധരുണഃ | യന്ത്രി | അസി |

യമീ॑ത്രി । ഇ॒ഷേ । ത്വാ॑ । ഉ॒ർജേ॑ । ത്വാ॑ । കൃ॒ഷ്ണേ॑ । ത്വാ॑ ।
 ക്ഷേ॑മായ । ത്വാ॑ । യ॒ന്ത്രി॑ । രാട് । ധ്രു॒വാ । അ॒സി । ധ॒രണീ॑ ।
 ധ॒രീത്രി॑ । അ॒സി । ധ॒രീത്രി॑ । ആ॒യുഷേ॑ । ത്വാ॑ ( ) । വ॒ർച॑സേ ।
 ത്വാ॑ । ഓ॒ജസേ॑ । ത്വാ॑ । ബ॒ലായ॑ । ത്വാ॑ । 14 (56)

(ഭേവ॑താ - ssയു॑ഷേ ത്വാ॑ - ഷട്॑ച്) (A7)

4.3.8.1

ആ॒ശു॒സ്ത്രി॒വൃദ്-ഭാ॑ന്തഃ പ॒ഞ്ച॒ദശോ॑ വ്യോമ॑ സ॒പ്ത॒ദശഃ॑ പ്ര॒തൃർ
 തി॒രഷ്ടാ॑ദശ॒സ്തപോ॑ ന॒വദ॑ശോ॒ഽഭി॒വർതഃ॑ സ॒വി॒ച്ഛോ
 ധ॒രൂൺ॑ ഏ॒കവി॒ച്ഛോ॑ വ॒ർചോ॑ ദ്വാ॒വി॒ച്ഛഃ
 സം॒ഭ॒രണ॑സ്ത്രയോ॒വി॒ച്ഛോ॑ യോ॒നി॒ശ്ചതു॑ർവി॒ച്ഛോ
 ഗ॒ർഭാഃ॑ പ॒ഞ്ചവി॒ച്ഛഃ॑ ഓ॒ജ॒സ്ത്രി॒ണവഃ॑ ക്ര॒തു॒രേക॑ത്രി॒ച്ഛഃ
 പ്ര॒തി॒ഷ്ഠാ ത്ര॑യ॒സ്ത്രി॒ച്ഛോ॑ ബ്ര॒ഹ്മ॒സ്യ വി॒ഷ്ടപം
 ച॒തു॒സ്ത്രി॒ച്ഛോ॑ നാ॒കഃ ഷട്॑ത്രി॒ച്ഛോ॑ വി॒വർതോ॑
 ഷ്ടാ॑ച॒താരി॒ച്ഛോ॑ ധ॒രീ॒ശ്ചതു॑ഷ്ടോമഃ । 15

4.3.8.1 - Padam

ആ॒ശുഃ । ത്രി॒വൃ॒ദി॒തി ത്രി॑ - വൃ॒ത് । ഭാ॑ന്തഃ । പ॒ഞ്ച॒ദശ॑ ഇ॒തി
 പ॒ഞ്ച - ദശഃ॑ । വ്യോ॑മേ॒തി വി॑ - ഓമ ।
 സ॒പ്ത॒ദശ॑ ഇ॒തി സ॒പ്ത - ദശഃ॑ । പ്ര॒തൃ॒ർതി॒രി॒തി പ്ര-തൃ॒ർതിഃ॑ ।

അഷ്ടാദശ ഇത്യഷ്ടാ-ദശഃ । തപഃ । നവദശ ഇതി നവ-ദശഃ ।
അഭിവർത ഇത്യഭി-വർതഃ । സവിച്ശ ഇതി സ-വിച്ശഃ ।
ധരുണഃ । ഏകവിച്ശ ഇത്യേക - വിച്ശഃ । വർചഃ ।
ദ്വാവിച്ശഃ । സംഭരണ ഇതി സം - ഭരണഃ । ത്രയോവിച്ശ
ഇതി ത്രയഃ - വിച്ശഃ । യോനിഃ । ചതുർവിച്ശ ഇതി
ചതുഃ - വിച്ശഃ । ഗർഭാഃ । പഞ്ചവിച്ശ ഇതി
പഞ്ച - വിച്ശഃ । ഓജഃ । ത്രിണവ ഇതി ത്രി - നവഃ ।
ക്രതുഃ । ഏകത്രിച്ശ ഇത്യേക - ത്രിച്ശഃ । പ്രതിഷ്ഠേതി
പ്രതി - സ്ഥാ । ത്രയസ്ത്രിച്ശ ഇതി ത്രയഃ - ത്രിച്ശഃ ।
ബ്രഹ്മസ്യ । വിഷ്വപം । ചതുസ്ത്രിച്ശ ഇതി ചതുഃ-ത്രിച്ശഃ ।
നാകഃ । ഷട്ത്രിച്ശ ഇതി ഷട് - ത്രിച്ശഃ । വിവർത ഇതി
വി - വർതഃ । അഷ്ടാചതാരിച്ശ ഇത്യഷ്ടാ - ചതാരിച്ശഃ ।
ധർത്രഃ । ചതുഷ്ഠാമ ഇതി ചതുഃ - സ്തോമഃ । 15 (37)

(ആശുഃ - സപ്തത്രിച്ശത്) (A8)

4.3.9.1

അഗ്നേർ ഭാഗോഽസി ദീക്ഷായാ ആധിപത്യം ബ്രഹ്മ സ്പൃതം
ത്രിവൃഥ് സ്തോമ ഇന്ദ്രസ്യ ഭാഗോഽസി വിഷ്ണോരാധിപത്യം

ക്ഷത്രം സ്വതഃ പഞ്ചദശഃ സ്തോമോ നൃചക്ഷസാം ഭാഗോ
 ടസി ധാതുരാധിപത്യം ജനിത്രം സ്വതഃ സ്തോമോ
 മിത്രസ്യ ഭാഗോ ടസി വരുണസ്യ ടസി

ദിവോ വൃഷ്ടീർ വാതാഃ സ്വതഃ ഏകവിശ്വഃ സ്തോമോ-
 ടസി അത്യേ ഭാഗോ ടസി പൃഷ്ണ ആധിപത്യമോജഃ

സ്വതഃ ത്രിണവഃ സ്തോമോ വസൂനാം ഭാഗോ ടസി - [ ] 16

4.3.9.1 - Padam

അഗ്നേഃ । ഭാഗഃ । അസി । ദീക്ഷായാഃ । ആധിപത്യമിത്യാധി
 - പത്യം । ബ്രഹ്മ । സ്വതഃ । ത്രിവൃദിതി ത്രി - വൃത് ।

സ്തോമഃ । ഇന്ദ്രസ്യ । ഭാഗഃ । അസി । വിഷ്ണോഃ ।

ആധിപത്യമിത്യാധി - പത്യം । ക്ഷത്രം । സ്വതഃ । പഞ്ചദശ

ഇതി പഞ്ച - ദശഃ । സ്തോമഃ । നൃചക്ഷസാമിതി

നൃ - ചക്ഷസാം । ഭാഗഃ । അസി । ധാതുഃ ।

ആധിപത്യമിത്യാധി - പത്യം । ജനിത്രം । സ്വതഃ ।

സ്തോമഃ ഇതി സ്തോ - ദശഃ । സ്തോമഃ । മിത്രസ്യ । ഭാഗഃ ।

അസി । വരുണസ്യ । ആധിപത്യമിത്യാധി - പത്യം । ദിവഃ ।

വൃഷ്ടീഃ । വാതാഃ । സ്വതഃ ।

ഏകവിശ്വ ഇത്യേക - വിശ്വഃ । സ്തോമഃ । അത്യേ ।

ഭാഗഃ | അസി | പുഷ്പഃ | ആധിപത്യമിത്യാധി - പത്യം |
 ഓജഃ | സ്വതഃ | ത്രിണവ ഇതി ത്രി - നവഃ | സ്തോമഃ |
 വസൂനാം | ഭാഗഃ | അസി | **16 (50)**

4.3.9.2

രുദ്രാണാമാധിപത്യം ചതുഷ്ഠാമ് സ്വതഃ ചതുർവിച്ഛഃ
 സ്തോമ ആദിത്യാനാം ഭാഗോഽസി മരുതാമാധിപത്യം
 ഗർഭാഃ സ്വതാഃ പഞ്ചവിച്ഛഃ സ്തോമോ ദേവസ്യ സവിതുർ
 ഭാഗോഽസി ബൃഹസ്സതേരാധിപത്യം സമീചീർ ദിശഃ
 സ്വതാശ്ചതുഷ്ഠോമഃ സ്തോമോ യാവാനാം ഭാഗോഽസ്യ യാ
 വാനാമാധിപത്യം പ്രജാഃ സ്വതാ-ശ്ചതു-ശ്ചതാരിച്ഛഃ
 സ്തോമ ഋദ്ധുണാം ഭാഗോഽസി വിശേഷാം ദേവാനാമാധിപത്യം
 ഭൂതം നിശാന്തം സ്വതഃ ത്രയസ്ത്രിച്ഛഃ സ്തോമഃ | **17**

4.3.9.2 - Padam

രുദ്രാണാം | ആധിപത്യമിത്യാധി - പത്യം | ചതുഷ്ഠാദിതി
 ചതുഃ-പാത് | സ്വതഃ | ചതുർവിച്ഛ ഇതി ചതുഃ-വിച്ഛഃ |
 സ്തോമഃ | ആദിത്യാനാം | ഭാഗഃ | അസി | മരുതാം |
 ആധിപത്യമിത്യാധി - പത്യം | ഗർഭാഃ | സ്വതാഃ |
 പഞ്ചവിച്ഛ ഇതി പഞ്ച - വിച്ഛഃ | സ്തോമഃ | ദേവസ്യ |

സവിതും । ഭാഗഃ । അസി । ബൃഹസ്പതേഃ ॥
 ആധിപത്യമിത്യാധി - പത്യം । സമീചീഃ । ദിശഃ । സ്വതാഃ ।
 ചതുഷ്ഠാമ ഇതി ചതുഃ - സ്തോമഃ । സ്തോമഃ । യാവാനാം ।
 ഭാഗഃ । അസി । അയാവാനാം ।
 ആധിപത്യമിത്യാധി - പത്യം । പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ ।
 സ്വതാഃ । ചതുശ്ചതാരിശ്ശ ഇതി ചതുഃ - ചതാരിശ്ശഃ ।
 സ്തോമഃ । ഋദ്ധുണാം । ഭാഗഃ । അസി । വിശേഷാം ।
 ദേവാനാം ॥ ആധിപത്യമിത്യാധി - പത്യം । ഭൃതം ।
 നിശാന്തമിതി നി - ശാന്തം । സ്വതം ।
 ത്രയസ്ത്രിശ്ശ ഇതി ത്രയഃ - ത്രിശ്ശഃ । സ്തോമഃ । **17 (46)**
 (വസൂനാം ഭാഗോഽസി - ഷട്ചതാരിശ്ശച്ച) (A9)

4.3.10.1

ഏകയാഽസ്മുവത പ്രജാ അധീയന്ത പ്രജാപതി-
 രധിപതിരാസീത് തിസൃദിരസ്മുവത ബ്രഹ്മാസൃജ്യത
 ബ്രഹ്മണസ്പതി-രധിപതിരാസീത് പഞ്ചദിരസ്മുവത
 ഭൃതാനൃസൃജ്യന്ത ഭൃതാനാം പതിരധിപതിരാസീഥ്
 സപ്തദിരസ്മുവത സപ്തർഷയോഽസൃജ്യന്ത ധാതാ-
 ധിപതിരാസീ-നവദിരസ്മുവത പിതരോഽസൃജ്യന്താ -

ഽദിതിരധിപത്യാസീ-ദേകാദശഭി-രസ്തുവതർതവോഽ
 സൃജ്യന്താ- ഽർതവോ-ഽധിപതി-രാസീത് ത്രയോദശഭി-
 രസ്തുവത മാസാ അസൃജ്യന്ത സംഘ്നസരോഽധിപതി-[ ] 18

4.3.10.1 - Padam

ഏകയാ । അസ്തുവത । പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ । അധീയന്ത ।
 പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ । അധിപതിരിത്യധി-പതിഃ ।
 ആസീത് । തിസൃഭിരിതി തിസൃ - ഭിഃ । അസ്തുവത ।
 ബ്രഹ്മ । അസൃജ്യത । ബ്രഹ്മണഃ । പതിഃ ।
 അധിപതിരിത്യധി - പതിഃ । ആസീത് ।
 പഞ്ചഭിരിതി പഞ്ച - ഭിഃ । അസ്തുവത । ഭൂതാനി ।
 അസൃജ്യന്ത । ഭൂതാനാം । പതിഃ ।
 അധിപതിരിത്യധി - പതിഃ । ആസീത് । സപ്തഭിരിതി
 സപ്ത - ഭിഃ । അസ്തുവത । സപ്തർഷയ ഇതി സപ്ത-ഋഷയഃ ।
 അസൃജ്യന്ത । ധാതാ । അധിപതിരിത്യധി - പതിഃ ।
 ആസീത് । നവഭിരിതി നവ - ഭിഃ । അസ്തുവത । പിതരഃ ।
 അസൃജ്യന്ത । അഭിതിഃ । അധിപതീത്യധി - പതീ ।
 ആസീത് । ഏകാദശഭിരിത്യേകാദശ - ഭിഃ । അസ്തുവത ।
 ഋതവഃ । അസൃജ്യന്ത । ആർതവഃ । അധിപതിരിത്യധി

- പതിഃ | ആസീത് | ത്രയോദശഭിരിതി ത്രയോദശ - ഭിഃ |
 അസ്തുവത | മാസാഃ | അസൃജ്യന്ത | സംവത്സര
 ഇതി സം - വത്സരഃ | അധിപതിരിത്യധി - പതിഃ | **18 (50)**

4.3.10.2

-രാസീത് പഞ്ചദശഭിരസ്തുവത ക്ഷത്രമസൃജ്യതേന്ദ്രോ
 ധിപതിരാസീത്-സപ്തദശഭിരസ്തുവത പശവോഽസൃജ്യന്ത
 ബൃഹസ്പതിരധിപതി-രാസീന്നവദശഭി-രസ്തുവത
 ശുഭ്രാര്യാവസൃജ്യതാമഹോരാത്രേ അധിപതീ
 ആസ്താമേകവിഷ് ശത്യാഽസ്തുവതൈകശഹഃ പശവോ
 ഽസൃജ്യന്ത വരുണോഽധിപതിരാസീത് ത്രയോവിഷ്ശത്യാ
 ഽസ്തുവത ക്ഷുദ്രാഃ പശവോഽസൃജ്യന്ത
 പൃഷ്ഠാഽധിപതിരാസീത് പഞ്ചവിഷ്ശത്യാ
 ഽസ്തുവതാഽരണ്യാഃ പശവോഽസൃജ്യന്ത
 വായുരധിപതിരാസീത് സപ്തവിഷ്ശത്യാഽസ്തുവത
 ദ്വാവാപൃഥിവീ വൈ- [ ] **19**

4.3.10.2 - Padam

ആസീത് | പഞ്ചദശഭിരിതി പഞ്ചദശ -ഭിഃ | അസ്തുവത |
 ക്ഷത്രം | അസൃജ്യന്ത | ഇന്ദ്രഃ | അധിപതിരിത്യധി-പതിഃ |

ആസീത് | സപ്തദശദിരിതി സപ്തദശ - ഭിഃ | അസ്തുവത |
 പശവഃ | അസൃജ്യന്ത | ബൃഹസ്പതിഃ |
 അധിപതിരിത്യധി - പതിഃ | ആസീത് | നവദശദിരിതി
 നവദശ -ഭിഃ | അസ്തുവത | ശൂദ്രാർയാവിതി
 ശൂദ്ര - അർയൗ | അസൃജ്യന്താം | അഹോരാത്രേ
 ഇത്യഹഃ - രാത്രേ | അധിപതീ ഇത്യധി-പതീ | ആസ്താം |
 ഏകവിഷ്വതേത്യേക - വിഷ്വതാ | അസ്തുവത |
 ഏകശ്വാ ഇത്യേക - ശ്വാഃ | പശവഃ | അസൃജ്യന്ത |
 വരുണഃ | അധിപതിരിത്യധി - പതിഃ | ആസീത് |
 ത്രയോവിഷ്വതേത്യേതി ത്രയഃ - വിഷ്വതാ | അസ്തുവത |
 ക്ഷുദ്രാഃ | പശവഃ | അസൃജ്യന്ത | പൃഷാ |
 അധിപതിരിത്യധി - പതിഃ | ആസീത് | പഞ്ചവിഷ്വതേത്യേതി
 പഞ്ച - വിഷ്വതാ | അസ്തുവത | ആരണ്യാഃ | പശവഃ |
 അസൃജ്യന്ത | വായുഃ | അധിപതിരിത്യധി - പതിഃ |
 ആസീത് | സപ്തവിഷ്വതേത്യേതി സപ്ത - വിഷ്വതാ |
 അസ്തുവത | ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇതി ദ്യാവാ - പൃഥിവീ |
 വീതി | **19 (50)**

4.3.10.3

-താം വസവോ രൂദ്രാ ആദിത്യാ അനു വായൻ
 തേഷാമാധിപത്യമാസീ-നവവിപ് ശതാസ്സുവത
 വനസ്തതയോഽസൃജ്യന്ത സോമോഽധിപതിരാസീ-
 ദേകത്രിപ്ശതാസ്സുവത പ്രജാ അസൃജ്യന്ത യാവാനാം
 ചായാവാനാം ചാഽഽധിപത്യമാസീത് ത്രയസ്ത്രിപ്ശതാസ്സുവത
 ഭൂതാനൃശാമ്യൻ പ്രജാപതിഃ പരമേഷ്ഠയധിപതിരാസീത് । 20

4.3.10.3 - Padam

ഏതാം । വസവഃ । രൂദ്രാഃ । ആദിത്യാഃ । അനു । വീതി ।
 ആയൻ । തേഷാം । ആധിപത്യമിത്യാധി - പത്യം ।
 ആസീത് । നവവിപ്ശതേത്യേതി നവ - വിപ്ശത്യാ ।
 അസ്സുവത । വനസ്തതയഃ । അസൃജ്യന്ത । സോമഃ ।
 അധിപതിരിത്യധി - പതിഃ । ആസീത് ।
 ഏകത്രിപ്ശതേത്യേക - ത്രിപ്ശതാ । അസ്സുവത । പ്രജാ
 ഇതി പ്ര - ജാഃ । അസൃജ്യന്ത । യാവാനാം । ച ।
 അയാവാനാം । ച । ആധിപത്യമിത്യാധി - പത്യം ।
 ആസീത് । ത്രയസ്ത്രിപ്ശതേതി ത്രയഃ - ത്രിപ്ശതാ ।
 അസ്സുവത । ഭൂതാനി । അശാമ്യൻ । പ്രജാപതിരിതി

പ്രജാ - പതിഃ । പരമേഷു । അധിപതിരിത്യധി - പതിഃ ।
ആസീത് । 20 (35)

(സംഘ്വത്സരോഽധിപതിർ-വി - പഞ്ചത്രിശ്ശച്ച) (A10)

4.3.11.1

ഇയമേവ സാ യാ പ്രഥമാ വ്യൗച്ഛദന്തരസ്യാം ചരതി
പ്രവിഷ്ടാ । വധൂർജ്ജാന നവഗജ്ജനിത്രി ത്രയ ഏനാം
മഹിമാനഃ സചന്തേ । ഛന്ദസ്വതീ ഉഷസാ പേപിശാനേ
സമാനം യോനിമനു സഞ്ചരന്തീ । സൂര്യപതീ വി ചരതഃ
പ്രജാനതീ കേതും കൃണ്യാനേ അജരേ ഭൂരിരേതസാ ।
ഋതസ്യ പന്ഥാമനു തിസ്ര ആഗുസ്ത്രയോ ഘർമാസോ
അനു ജ്യോതിഷാഃസഗുഃ । പ്രജാമേകാ രക്ഷത്യൂർജ-
മേകാ - [ ] 21

4.3.11.1 - Padam

ഇയം । ഏവ । സാ । യാ । പ്രഥമാ । വ്യൗച്ഛദിതി വി-ഔച്ഛത് ।
അന്തഃ । അസ്യാം । ചരതി । പ്രവിഷ്ടതി പ്ര-വിഷ്ടാ । വധൂഃ ।
ജ്ജാന । നവഗദിതി നവ-ഗത് । ജനിത്രി । ത്രയഃ । ഏനാം ।
മഹിമാനഃ । സചന്തേ । ഛന്ദസ്വതീ ഇതി । ഉഷസാ ।
പേപിശാനേ ഇതി । സമാനം । യോനിം । അനിതി ।

സഞ്ചരന്തി ഇതി സം - ചരന്തി । സൂര്യപതി ഇതി
 സൂര്യ - പതി । വീതി । ചരതഃ । പ്രജാനതി ഇതി
 പ്ര - ജാനതി । കേതും । കൃണ്യാനേ ഇതി । അജരേ ഇതി ।
 ഭൂരിരേതസേതി ഭൂരി - രേതസാ । ഋതസ്യ । പന്ഥാം ।
 അനഗിതി । തിസ്രഃ । ഏതി । അഗുഃ । ത്രയഃ । ഘർമാസഃ ।
 അനഗിതി । ജ്യോതിഷാ । ഏതി । അഗുഃ । പ്രജാമിതി
 പ്ര - ജാം । ഏകാ । രക്ഷതി । ഊർജം । ഏകാ । **21 (50)**

4.3.11.2

വ്രതമേകാ രക്ഷതി ദേവയുനാം । ചതുഷ്ടോമോ അഭവദ്യാ
 തുരീയാ യജ്ഞസ്യ പക്ഷാഘൃഷയോ ഭവന്തി ।
 ഗായത്രിം ത്രിഷ്ടുഭം ജഗതീമനുഷ്ടുഭം ബൃഹദർകം
 യുജ്ഞാനാഃ സുവരാഭരണിഭം ।
 പഞ്ചഭിർധാതാ വി ദധാവിഭം യത് താസാഃ
 സ്വസ്റ്റരജനയത് പഞ്ചപഞ്ച । താസാമു യന്തി പ്രയവേണ
 പഞ്ച നാനാ രൂപാണി ക്രതവോ വസാനാഃ । ത്രിപുശ്മ
 സ്വസാര ഉപ യന്തി നിഷ്കൃതപ് സമാനം കേതും
 പ്രതിമുഞ്ചമാനാഃ । **22**

4.3.11.2 - Padam

വ്രതം | ഏകാ | രക്ഷതി | ദേവയൂനാമിതി ദേവ - യൂനാം |
 ചതുഷ്ഠോമ ഇതി ചതുഃ - സ്തോമഃ | അഭവത് | യാ |
 തുരീയാ | യജ്ഞസ്യ | പക്ഷൗ | ഋഷയഃ | ഭവന്തി |
 ഗായത്രിം | ത്രിഷ്ടുഭം | ജഗതിം | അനുഷ്ടുഭമിത്യനു -
 സ്തുഭം | ബൃഹത് | അർകം | യുജ്ഞാനാഃ | സുവഃ | ഏതി |
 അഭരന് | ഇദം | പഞ്ചഭിരിതി പഞ്ച-ഭിഃ | ധാതാ | വീതി |
 ദധൗ | ഇദം | യത് | താസാം | സ്വസ്തഃ | അജനയത് |
 പഞ്ചപഞ്ചേതി പഞ്ച - പഞ്ച | താസാം | ഉ | യന്തി |
 പ്രയവേണേതി പ്ര - യവേന | പഞ്ച | നാനാ | രൂപാണി |
 ക്രതവഃ | വസാനാഃ | ത്രിശ്ശത് | സ്വസാരഃ | ഉപേതി |
 യന്തി | നിഷ്കൃതമിതി നിഃ - കൃതം | സമാനം | കേതും |
 പ്രതിമുഞ്ചമാനാ ഇതി പ്രതി - മുഞ്ചമാനാഃ | **22 (50)**

4.3.11.3

ഋതൂൗസ്തന്വതേ കവയഃ പ്രജാനതീർ മധ്യേഛന്ദസഃ
 പരി യന്തി ഭാസ്വതീഃ | ജ്യോതിഷ്ഠതീ പ്രതി മുഞ്ചതേ നഭോ
 രാത്രി ദേവീ സൂര്യസ്യ വ്രതാനി | വി പശ്യന്തി പശവോ
 ജായമാനാ നാനാരൂപാ മാതുരസ്യോ ഉപസ്ഥേ |
 ഏകാഷ്ടകാ തപസാ തപ്യമാനാ ജ്ജാന ഗർഭം മഹിമാന-

മി॒ന്ദ്രം । തേ॒ന ദ॒സ്യു॒ൻ വൃ॒സഹ॑ന്ത ദേ॒വാ ഹ॑ന്താ
 അ॒സുരാ॑ണാ-മദ॒വചു॑ചീ॒ഭിഃ । അ॒നാനു॑ജാമ॒നുജാ॑ം മാ॒മക॑ർത
 സ॒ത്യം വ॑ദ॒ന്ത്യനീ॑ച്ച ഏ॒തത് । ഭൂ॒യാസ് - [ ] 23

4.3.11.3 - Padam

ഋ॒തൂൻ । ത॒ന്വതേ॑ । ക॒വയഃ॑ । പ്ര॒ജാന॑തീ॒രിതി॑ പ്ര-ജാ॒നതീഃ॑ ।
 മ॒ധ്യേ॒ഛന്ദ॑സ ഇ॒തി മ॒ധ്യേ-ഛ॑ന്ദ॒സഃ । പ॒രീതി॑ । യ॒ന്തി ।
 ഭാ॒സ്വതീഃ॑ । ജ്യോ॒തിഷ്ഠ॑തീ । പ്ര॒തീതി॑ । മു॒ഞ്ചതേ॑ । നഭഃ॑ ।
 രാ॒ത്രി । ദേ॒വീ । സൂ॒ര്യ॑സ്യ । പ്ര॒താ॒നി । വീ॒തി । പ॒ശ്യ॒ന്തി ।
 പ॒ശവഃ॑ । ജാ॒യമാ॑നാഃ । നാ॒നാ॒രൂപാ॑ ഇ॒തി നാ॒നാ - രൂ॒പാഃ ।
 മാ॒തൃഃ । അ॒സ്യാഃ॑ । ഉ॒പസ്ഥ॑ ഇ॒ത്യുപ॑ - സ്ഥേ ।
 ഏ॒കാഷ്ട॑കേ॒ത്യേക॑- അ॒ഷ്ടകാ॑ । ത॒പസാ॑ । ത॒പ്യമാ॑നാ ।
 ജ॒ജാ॑ന । ഗർഭം॑ । മ॒ഹി॒മാനം॑ । ഇ॒ന്ദ്രം । തേ॒ന । ദ॒സ്യു॒ൻ ।
 വീ॒തി । അ॒സഹ॑ന്ത । ദേ॒വാഃ । ഹ॑ന്താ । അ॒സുരാ॑ണാം ।
 അ॒ഭവ॑ത് । ശ॒ചീഭി॑രി॒തി ശ॒ചി - ഭിഃ॑ ।
 അ॒നാനു॑ജാമി॒ത്യനാ॑നു - ജാം । അ॒നുജാ॑മി॒ത്യനു॑ - ജാം ।
 മാം । അ॒കർത॑ । സ॒ത്യം । വ॑ദ॒ന്തീ । അ॒നീതി॑ । ഇ॒ച്ഛേ॒ ।
 ഏ॒തത് । ഭൂ॒യാസ് । 23 (50)

4.3.11.4

മ॒സ്യ॒ സു॒മ॒തൗ॑ യ॒ഥാ॑ യു॒യമ॑ന്യാ വോ॑ അ॒ന്യാമ॑തി മാ
 പ്ര॒ യു॒ക്ത॑ । അ॒ഭൃ॒തമ॑ സു॒മ॒തൗ॑ വി॒ശ്വവേ॑ദാ ആ॒ഷ്ട
 പ്ര॒തി॒ഷ്ഠാമ॑വി॒ദധി॑ ഗാ॒ധം । ഭൃ॒യാസ॑മ॒സ്യ॒ സു॒മ॒തൗ॑ യ॒ഥാ॑
 യു॒യമ॑ന്യാ വോ॑ അ॒ന്യാമ॑തി മാ പ്ര॒യു॒ക്ത॑ ।
 പ॒ഞ്ച॒ വ്യു॑ഷ്ടീ॒രനു॑ പ॒ഞ്ച॒ ദോ॑ഹാ ഗാ॒ം പ॒ഞ്ച॒നാ॑മീ-
 മൃ॒തവോ॑ഽനു പ॒ഞ്ച॒ । പ॒ഞ്ച॒ ദി॒ശഃ॑ പ॒ഞ്ച॒ദശേ॑ന ക്ലൃ॒പാഃ
 സ॒മാന॑മൃ॒ർധ്വീര॑ഭി ലോ॒കമേ॑കം । 24

4.3.11.4 - Padam

അ॒സ്യ॒ । സു॒മ॒താവി॑തി സു - മ॒തൗ॑ । യ॒ഥാ॑ । യു॒യം॑ ।
 അ॒ന്യാ॒ । വഃ॑ । അ॒ന്യാം॑ । അ॒തീ॑തി । മാ॒ । പ്രേ॒തി॑ । യു॒ക്ത॑ ।
 അ॒ഭൃ॒ത് । മമ॑ । സു॒മ॒താവി॑തി സു - മ॒തൗ॑ । വി॒ശ്വവേ॑ദാ
 ഇ॒തി॑ വി॒ശ്വ - വേ॒ദാഃ॑ । ആ॒ഷ്ട॑ । പ്ര॒തി॒ഷ്ഠാമി॑തി
 പ്ര॒തി - സ്ഥാ॑ം । അ॒വി॒ദത് । ഹി॑ । ഗാ॒ധം॑ । ഭൃ॒യാസം॑ ।
 അ॒സ്യ॒ । സു॒മ॒താവി॑തി സു - മ॒തൗ॑ । യ॒ഥാ॑ । യു॒യം॑ ।
 അ॒ന്യാ॒ । വഃ॑ । അ॒ന്യാം॑ । അ॒തീ॑തി । മാ॒ । പ്രേ॒തി॑ । യു॒ക്ത॑ ।
 പ॒ഞ്ച॒ । വ്യു॑ഷ്ടീ॒രിതി॑ വി - ഉ॒ഷ്ടീഃ॑ । അ॒നി॑തി । പ॒ഞ്ച॒ ।
 ദോ॑ഹാഃ । ഗാ॒ം । പ॒ഞ്ച॒നാ॑മീ॒തി॑ പ॒ഞ്ച - നാ॒മീം॑ । ഋ॒തവഃ॑ ।

അനഗിതി | പഞ്ച | പഞ്ച | ദിശഃ | പഞ്ചദശേനേതി
 പഞ്ച - ദശേന | ക്ലൃപ്താഃ | സമാനമൂർധ്വീരിതി
 സമാന - മൂർധ്വീഃ | അദീതി | ലോകം | ഏകം | **24 (50)**

4.3.11.5

ഋതസ്യ ഗർഭഃ പ്രഥമാ വ്യുഷുഷ്യപാമേകാ മഹിമാനം
 ബിഭർതി | സൂര്യസ്യേകാ ചരതി നിഷ്കൃതേഷു
 ഘർമസ്യേകാ സവിതൈകാം നി യച്ചതി | യാ പ്രഥമാ
 വ്യുച്ഛിച്ഛാ സാ ധേനുരഭവദ്യമേ | സാ നഃ പയസ്വതീ
 ധൃക്ഷോത്തരാമുത്തരാഽസ്മാമം | ശുക്രർഷഭാ നഭസാ
 ജ്യോതിഷാ ss*ഗാഭ്-വിശ്വരൂപാ ശബലീരഗ്നികേതുഃ |
 സമാനമർമഽസ്വപസ്യമാനാ ബിഭ്രതീ ജരാമജര ഉഷ
 ആsഗാഃ | ഋതൂനാം പതീ ( ) പ്രഥമേയമാsഗാഭഹ്നാം
 നേത്രീ ജനിത്രീ പ്രജാനാം | ഏകാ സതീ ബഹുധോഷോ
 വ്യുച്ഛിച്ഛാജീർണാ താം ജരയസി സർവമന്യത് | **25**

4.3.11.5 - Padam

ഋതസ്യ | ഗർഭഃ | പ്രഥമാ | വ്യുഷുഷീതി വി - ഊഷുഷീ |
 അപാം | ഏകാ | മഹിമാനം | ബിഭർതി | സൂര്യസ്യ |
 ഏകാ | ചരതി | നിഷ്കൃതേഷിതി നിഃ - കൃതേഷു |
 ഘർമസ്യ | ഏകാ | സവിതാ | ഏകാം | നീതി | യച്ചതി |

യാ | പ്രഥമാ | വ്യൗച്ചദിതി വി - ഔച്ചത് | സാ | ധേനുഃ |
 അഭവത് | യമേ | സാ | നഃ | പയസ്വതീ | ധുകുച |
 ഉത്തരാമുത്തരാമിത്യുത്തരാം - ഉത്തരാം | സമാം |
 ശുക്രഭ.ഷഭേതി ശുക്ര - ഋഷഭാ | നഭസാ | ജ്യോതിഷാ |
 ഏതി | അഗാത് | വിശ്വരൂപേതി വിശ്വ - രൂപാ | ശബലീഃ |
 അഗ്നികേതുരിത്യഗ്നി - കേതുഃ | സമാനം | അർത്ഥം |
 സ്വപസ്യമാനേതി സു - അപസ്യമാനാ | ബിഭ്രതീ | ജരാം |
 അജരേ | ഉഷഃ | ഏതി | അഗാഃ | ഋതൂനാം | പതീ ( ) |
 പ്രഥമാ | ഇയം | ഏതി | അഗാത് | അഹ്നാം | നേത്രീ |
 ജനിത്രീ | പ്രജാനാമിതി പ്ര - ജാനാം | ഏകാ | സതീ |
 ബഹുധേതി ബഹു - ധാ | ഉഷഃ | വീതി | ഉച്ചസി |
 അജീർണാ | ത്വം | ജരയസി | സർവം | അന്യത് | **25 (69)**

(ഊർജമേകാ - പ്രതിമുഞ്ചമാനാ - ഭൂയാസ - മേകം -
 പത്ത്യേ - കാന്നവിശ്ശതിശ്ച) (A11)

4.3.12.1

അഗേ ജാതാൻ പ്രബുദാ നഃ സപത്താൻ പ്രത്യജാതാ-
 ണ്ണാതവേദോ നുദസ്വ | അസ്മേ ദീദിഹി സുമനാ അഹേഡൻ
 തവ സ്യാച്ഛ ശർമൻ ത്രിവരൂഥ ഉദ്ഭിത് |

സഹസാ ജാതാൻ പ്രണുദാ നഃ സപതാൻ പ്രത്യജാതാ
ജാതവേദോ നുദസ്വ । അധീ നോ ബ്രൂഹി
സുമനസ്യമാനോ വയം സ്യാമ പ്രണുദാ നഃ സപതാൻ ।
ചതുശ്ചതാരിഷ്ഠഃ സ്തോമോ വർചോ ദ്രവിണിഷ്ട ഷോഡശഃ
സ്തോമ ഓജോ ദ്രവിണം പൃഥിവ്യാഃ പുരീഷമസ്യ- [ ] 26

4.3.12.1 - Padam

അഗ്നേ । ജാതാൻ । പ്രേതി । നുദ । നഃ । സപതാൻ ।
പ്രതീതി । അജാതാൻ । ജാതവേദ ഇതി ജാത - വേദഃ ।
നുദസ്വ । അസ്മേ ഇതി । ദീദിഹി । സുമനാ ഇതി
സു - മനാഃ । അഹേഡൻ । തവ । സ്യാം । ശർമൻ ।
ത്രിവർഗ്ഗം ഇതി ത്രി - വർഗ്ഗഃ । ഉദ്ദിദിത്യുത് - ഭിത് ।
സഹസാ । ജാതാൻ । പ്രേതി । നുദ । നഃ । സപതാൻ ।
പ്രതീതി । അജാതാൻ । ജാതവേദ ഇതി ജാത - വേദഃ ।
നുദസ്വ । അധീതി । നഃ । ബ്രൂഹി । സുമനസ്യമാന
ഇതി സു - മനസ്യമാനഃ । വയം । സ്യാം । പ്രേതി । നുദ ।
നഃ । സപതാൻ । ചതുശ്ചതാരിഷ്ഠ ഇതി
ചതുഃ - ചതാരിഷ്ഠഃ । സ്തോമഃ । വർചഃ । ദ്രവിണം ।
ഷോഡശഃ । സ്തോമഃ । ഓജഃ । ദ്രവിണം । പൃഥിവ്യാഃ ।

പുരീഷം | അസി | 26 (50)

4.3.12.2

-ഘ്നോ നാമ | ഏവഃ-ഉരനോ വരിവഃ-ഉരനഃ ശംഭുഃ-ഉരനഃ
 പരിഭുഃ-ഉരനഃ ആച്ഛനോ മനഃ-ഉരനോ വൃചഃ-ഉരനഃ
 സിന്ധുഃ-ഉരനഃ സമുദ്രം ഉരനഃ സലിലം ഉരനഃ
 സംയച്ഛനോ വിയച്ഛനോ ബൃഹച്ഛനോ രഥന്തരം ഉരനോ
 നികായഃ-ഉരനോ വിവധഃ-ഉരനോ ഗിരഃ-ഉരനോ ഭ്രജഃ-ഉരനഃ
 സഷ്ടുപ് ഉരനോ അനുഷ്ടുപ് ഉരനഃ കകുച്ഛന സ്രികകുച്ഛനഃ
 കാവ്യം ഉരനോ ങ്കുപം ഉരനഃ - [ ] 27

4.3.12.2 - Padam

അഹ്നഃ | നാമ | ഏവഃ | ഉരനഃ | വരിവഃ | ഉരനഃ | ശംഭുരിതി
 ശം - ഭുഃ | ഉരനഃ | പരിഭുരിതി പരി - ഭുഃ | ഉരനഃ | ആച്ഛത് |
 ഉരനഃ | മനഃ | ഉരനഃ | വൃചഃ | ഉരനഃ | സിന്ധുഃ | ഉരനഃ |
 സമുദ്രം | ഉരനഃ | സലിലം | ഉരനഃ | സംയദിതി സം-യത് |
 ഉരനഃ | വിയദിതി വി - യത് | ഉരനഃ | ബൃഹത് | ഉരനഃ |
 രഥന്തരമിതി രഥം - തരം | ഉരനഃ | നികായ ഇതി
 നി - കായഃ | ഉരനഃ | വിവധ ഇതി വി - വധഃ | ഉരനഃ |
 ഗിരഃ | ഉരനഃ | ഭ്രജഃ | ഉരനഃ | സഷ്ടുബിതി സ - ഷ്ടുപ് |
 ഉരനഃ | അനുഷ്ടുബിത്യനു-ഷ്ടുപ് | ഉരനഃ | കകുത് | ഉരനഃ |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത)-ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ-തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ

ത്രികുദിതി ത്രി - കകുത് | ഉദനഃ | കാവ്യം | ഉദനഃ |
അകുപം | ഉദനഃ | **27 (50)**

4.3.12.3

പദപക്തിഃ-ഉദനോ ഛക്ഷരപക്തിഃ-ഉദനോ വിഷ്ണുരപക്തിഃ-
ഉദനഃ ക്ഷുരോ ഭൂജാണനഃ പ്രചുചനഃ പക്ഷഃ-ഉദന ഏവഃ-
ഉദനോ വരിവഃ-ഉദനോ വയഃ-ഉദനോ വയസ്കുചനോ
വിശാലം ഉദനോ വിഷ്ണുർധാഃ-ഉദനഃ ഉദിഃ-ഉദനോ
ദൂരോഹണം ഉദന സ്തന്ദ്രം ഉദനോ ഛോകം ഉദനഃ | **28**

4.3.12.3 - Padam

പദപക്തിരിതി പദ - പക്തിഃ | ഉദനഃ |
അക്ഷരപക്തിരിത്യക്ഷര - പക്തിഃ | ഉദനഃ |
വിഷ്ണുരപക്തിരിതി വിഷ്ണുര - പക്തിഃ | ഉദനഃ | ക്ഷുരഃ |
ഭൂജാൻ | ഉദനഃ | പ്രചുച് | ഉദനഃ | പക്ഷഃ | ഉദനഃ | ഏവഃ |
ഉദനഃ | വരിവഃ | ഉദനഃ | വയഃ | ഉദനഃ | വയസ്കുദിതി
വയഃ - കൃത് | ഉദനഃ | വിശാലമിതി വി - ശാലം | ഉദനഃ |
വിഷ്ണുർധാ ഇതി വിഃ - സ്തന്ദ്രധാഃ | ഉദനഃ | ഉദിഃ | ഉദനഃ |
ദൂരോഹണമിതി ദൂഃ - രോഹണം | ഉദനഃ | തന്ദ്രം | ഉദനഃ |
അക്ഷോകം | ഉദനഃ | **28 (33)**

(അസ്യ - കുപഞ്ഞ - സ്രയസ്രിച്ശ) (A12)

4.3.13.1

അഗ്നിർവൃത്രാണി ജങ്ഘനദ് ദ്രവിണസ്യുർവിപന്യയാ ।
 സമീദ്ധഃ ശുക്ര ആഹുതഃ । ത്വം സോമാസി സത്പതി
 സ്തപ് രാജോത വൃത്രഹാ । ത്വം ഭദ്രോ അസി ക്രതുഃ ।
 ഭദ്രാ തേ അഗ്നേ സ്വനീക സംഭൃഗ്ഘോരസ്യ സതോ
 വിഷുണസ്യ ചാരുഃ । ന യത് തേ ശോചിസ്തമസാ വർത്ത
 ന ധ്വസ്താനസ്തനുവി രേപ ആ ധുഃ । ഭദ്രം തേ അഗ്നേ
 സഹസിന്നനീകമുപാക ആ രോചതേ സൂര്യസ്യ । 29

4.3.13.1 - Padam

അഗ്നിഃ । വൃത്രാണി । ജങ്ഘനത് । ദ്രവിണസ്യുഃ ।
 വിപന്യയേതി വി - പന്യയാ । സമീദ്ധ ഇതി സം - ഇദ്ധഃ ।
 ശുക്രഃ । ആഹുത ഇത്യാ - ഹുതഃ । ത്വം । സോമ । അസി ।
 സത്പതിരിതി സത് - പതിഃ । ത്വം । രാജാ । ഉത ।
 വൃത്രഹേതി വൃത്ര - ഹാ । ത്വം । ഭദ്രഃ । അസി । ക്രതുഃ ।
 ഭദ്രാ । തേ । അഗ്നേ । സ്വനീകേതി സു - അനീക ।
 സന്ധുഗേതി സം - ഭൃക് । ഘോരസ്യ । സതഃ ।
 വിഷുണസ്യ । ചാരുഃ । ന । യത് । തേ । ശോചിഃ । തമസാ ।

വരന്ത | ന | ധ്വസ്മാനഃ | തനുവി | രേപഃ | ഏതി | ധൃഃ |
 ഭദ്രം | തേ | അഗേ | സഹസിന് | അനീകം | ഉപാകേ |
 ഏതി | രോചതേ | സൂര്യസ്യ | **29 (50)**

4.3.13.2

രുശദ്-ഭൃശേ ഭൃശേ നക്തയാ ചിദരൂക്ഷിതം ഭൃശ ആ
 രൂപേ അന്നം | സൈനാസനീകേന സുവിദത്രോ അസ്മേ
 യഷ്ടാ ദേവാഃ ആയജിഷുഃ സ്വസ്തി | അദബ്ധോ ഗോപാ ഉത
 നഃ പരസ്മാ അഗേ ഭൃമദുത രേവദ് ദിദീഹി | സ്വസ്തി നോ
 ദിവോ അഗേ പൃഥിവ്യാ വിശ്വായുർധേഹി യജമായ ദേവ |
 യഥ് സീമഹി ദിവിജാത പ്രശസ്തം തദസ്മാസു ദ്രവിണം
 ധേഹി ചിത്രം | യഥാ ഹോതർ മനുഷോ - [ ] **30**

4.3.13.2 - Padam

രുശദ് | ഭൃശേ | ഭൃശേ | നക്തയാ | ചിത് | അരൂക്ഷിതം |
 ഭൃശേ | ഏതി | രൂപേ | അന്നം | സഃ | ഏനാ | അനീകേന |
 സുവിദത്ര ഇതി സു - വിദത്രഃ | അസ്മേ ഇതി | യഷ്ടാ |
 ദേവാൻ | ആയജിഷു ഇത്യാ - യജിഷുഃ | സ്വസ്തി | അദബ്ധഃ |
 ഗോപാ ഇതി ഗോ - പാഃ | ഉത | നഃ | പരസ്മാ ഇതി
 പരഃ - പാഃ | അഗേ | ഭൃമദിതി ഭൃ - മത് | ഉത | രേവത് |
 ദിദീഹി | സ്വസ്തി | നഃ | ദിവഃ | അഗേ | പൃഥിവ്യാഃ |

വിശ്വായുരിതി വിശ്വ - ആയുഃ | യേഹി | യജമായ | ദേവ |
 യത് | സീമഹി | ദിവിജാതേതി ദിവി - ജാത | പ്രശസ്ത
 മിതി പ്ര - ശസ്തം | തത് | അസ്മാസു | ദ്രവിണം | യേഹി |
 ചിത്രം | യഥാ | ഹോതഃ | മനുഷഃ | **30 (50)**

4.3.13.3

ദേവതാതാ യജ്ഞഭിഃ സൂനോ സഹസോ യജാസി |
 ഏവാ നോ അദ്യ സമനാ സമാനാനു-ശന്നഗ്ന ഉശതോ
 യക്ഷി ദേവാൻ | അഗ്നിമീഡേ പുരോഹിതം യജ്ഞസ്യ
 ദേവമൃതിജം | ഹോതാര്യ രത്നധാതമം | വൃഷാ സോമ
 ദധുമാര്യാ അസി വൃഷാ ദേവ വൃഷവ്രതഃ | വൃഷാ ധർമാണി
 ദധിഷേ | സാന്തപനാ ഇദര്യാ ഹവിർ മരുതസ്തജ്ജുജുഷുന |
 യുഷ്മാകോതീ രിശാദസഃ | യോ നോ മർതോ വസവോ
 ദുർഹൃണായുസ്തീരഃ സത്യാനി മരുതോ - [ ] **31**

4.3.13.3 - Padam

ദേവതാതേതി ദേവ - താതാ | യജ്ഞഭിഃ | സൂനോ ഇതി |
 സഹസഃ | യജാസി | ഏവാ | നഃ | അദ്യ | സമനാ |
 സമാനാൻ | ഉശന് | അഗ്നേ | ഉശതഃ | യക്ഷി | ദേവാൻ |
 അഗ്നിം | ഇഡേ | പുരോഹിതമിതി പുരഃ - ഹിതം |

യജ്ഞസ്യ | ദേവം | ഋതിജം | ഹോതാരം | രതധാതമിതി
 രത - ധാതമം | വൃഷാ | സോമ | ദൃമാനിതി ദൃ - മാൻ |
 അസി | വൃഷാ | ദേവ | വൃഷവ്രത ഇതി വൃഷ - വ്രതഃ |
 വൃഷാ | ധർമാണി | ദധിഷേ | സാന്തപനാ ഇതി
 സാം - തപനാഃ | ഇദം | ഹവിഃ | മരുതഃ | തത് | ജുജുഷുന |
 യുഷാക | ഊതീ | രിശാദസ ഇതി രിശ - അദസഃ | യഃ |
 നഃ | മർതഃ | വസവഃ | ദൂർഹൃണായൂരിതി
 ദുഃ - ഹൃണായുഃ | തിരഃ | സത്യാനി | മരുതഃ | **31 (50)**

4.3.13.4

ജിഹ്വാഽസാത് | ദ്രൂഹഃ പാശം പ്രതി സ മുചീഷു
 തപീഷ്ഠന തപസാ ഹന്തനാ തം | സംവത്സരീണാ മരുതഃ
 സ്വർകാ ഉരുക്ഷയാഃ സഗണാ മാനുഷേഷു | തേഽസ്മത്
 പാശാൻ പ്ര മുഞ്ചന്താഹസഃ സാന്തപനാ മദിരാ
 മാദയിഷ്ണവഃ | പിപ്രീഹി ദേവാഽ ഉശതോ യവിഷു വിദാഽ
 ഋതുഽർഋതുപതേ യജേഹ | യേ ദൈവ്യാ
 ഋതിജസ്തേദി രഗേ താഽ ഹോത്ഋണാമസ്യായജിഷുഃ |
 അഗേ യദദ്യ വിശോ അധാരസ്യ ഹോതഃ പാവക - [ ] **32**

4.3.13.4 - Padam

ജിഹ്വാച്ഛാത് | ദ്രുഹഃ | പാശം | പ്രതീതി | സഃ | മുചീഷു |
 തപിഷ്ഠന | തപസാ | ഹന്തന | തം | സംവത്സരീണാ
 ഇതി സം - വത്സരീണാഃ | മരുതഃ | സ്വർകാ ഇതി
 സു - അർകാഃ | ഉരുക്ഷയാ ഇത്യുരു - ക്ഷയാഃ | സഗ്ണാ
 ഇതി സ-ഗ്ണാഃ | മാനുഷേഷു | തേ | അസ്മത് | പാശാൻ |
 പ്രേതി | മുഞ്ചന്തു | അച്ഛസഃ | സാന്തപനാ ഇതി
 സാം - തപനാഃ | മദിരാഃ | മാദയിഷ്ണവഃ | പിപ്രീഹി |
 ദേവാൻ | ഉശതഃ | യവിഷു | വിദ്വാൻ | ഋതൂൻ | ഋതുപത
 ഇത്യുതു - പതേ | യജ | ഇഹ | യേ | ദൈവ്യാഃ | ഋതിജഃ |
 തേഭിഃ | അഗ്നേ | താം | ഹോത്ഋണാം | അസി | ആയജിഷു
 ഇത്യാ - യജിഷൂഃ | അഗ്നേ | യത് | അദ്യ | വിശഃ |
 അധാരസ്യ | ഹോതഃ | പാവക | **32 (50)**

4.3.13.5

ശോചേ വേഷ്ടാച്ഛ ഹി യജാ | ഋതാ യജാസി മഹിനാ
 വി യദ്ഭൂർ ഹവ്യാ വഹ യവിഷു യാ തേ അദ്യ | അഗ്നിനാ
 രയിമശ്നുവത് പോഷമേവ ദിവേദിവേ | യശസം വീരവത്തമം |
 ഗയസ്താനോ അമീവഹാ വസുവിത് പുഷ്ടിവർധനഃ |

സു॒മി॒ത്രഃ॑ സോ॒മ നോ॑ ഭ॒വ । ഗൃ॒ഹമേ॑ധാ॒സ ആ ഗ॑ത
 മരു॑തോ മാ॒ഽപ ഭൂ॑തന । പ്ര॒മു॒ഞ്ച॑ന്തോ നോ॒ അച്ഛ॑ഹ॒സഃ ।
 പൂ॒ർവീ॑ഭി॒ർഹി॑ ദ॒ദാശി॑മ ശ॒രദ്ഭി॑ർ മരു॑തോ വ॒യം ।
 മഹോ॑ഭി- [ ] 33

4.3.13.5 - Padam

ശോ॒ചേ । വേഃ॑ । താ॒ം । ഹി॑ । യജാ॑ । ജ്യാതാ॑ । യജാ॑സി ।
 മഹി॑നാ । വീ॒തി । യത് । ഭൂഃ॑ । ഹ॒വ്യാ । വ॒ഹ । യവി॑ഷ്ഠ । യാ ।
 തേ । അ॒ഭ്യ । അ॒ഗ്നി॑നാ । ര॒യിം । അ॒ശ്വ॑വത് । പോ॒ഷം । ഏ॒വ ।
 ദിവേ॑ദിവ ഇ॒തി ദിവേ॑ - ദിവേ॑ । യശ॑സം । വീ॒ര॒വ॒ന്തമി॑തി
 വീ॒ര॒വ॒ത് - തമം॑ । ഗ॒യ॒സ്താന॑ ഇ॒തി ഗ॒യ - സ്താ॑നഃ ।
 അ॒മീ॒വഹേ॑ത്യമീ॒വ - ഹാ । വ॒സു॒വി॒ദി॒തി വ॒സു - വി॑ത് ।
 പു॒ഷ്ടി॒വർധ॑ന ഇ॒തി പു॒ഷ്ടി - വർധ॑നഃ । സു॒മി॒ത്ര ഇ॒തി
 സു॒ - മി॒ത്രഃ । സോ॒മ । നഃ॑ । ഭ॒വ । ഗൃ॒ഹമേ॑ധാ॒സ ഇ॒തി
 ഗൃ॒ഹ - മേ॑ധാ॒സഃ । ഏ॒തി । ഗ॒ത । മരു॑തഃ । മാ । അ॒പേ॒തി ।
 ഭൂ॑തന । പ്ര॒മു॒ഞ്ച॑ന്ത ഇ॒തി പ്ര - മു॒ഞ്ച॑ന്തഃ । നഃ॑ । അച്ഛ॑ഹ॒സഃ ।
 പൂ॒ർവീ॑ഭിഃ । ഹി॑ । ദ॒ദാശി॑മ । ശ॒രദ്ഭി॑രി॒തി ശ॒രത് - ഭിഃ॑ ।
 മരു॑തഃ । വ॒യം । മഹോ॑ഭി॒രി॒തി മഹഃ॑ - ഭിഃ॑ । 33 (50)

4.3.13.6

-ശ്ചർഷണീ॑നാം । പ്ര॒ബുധ്വി॑യാ॒ ഇ॒രതേ॑ വോ॒ മഹാ॑ച്ഛി
 പ്ര॒ണാമാ॑നി പ്ര॒യജ്യ॑വസ്തീ॒രധാ॑ം । സ॒ഹസ്രീ॑യം ദ॒മ്യം
 ഭാ॒ഗമേ॑തം ഗൃ॒ഹമേ॑ധീ॒യം മരു॑തോ ജു॒ഷധാ॑ം । ഉ॒പ യ॑മേതി
 യു॒വതിഃ॑ സു॒ദക്ഷം॑ ദോ॒ഷാ വ॑സ്തോർ ഹ॒വിഷ്ഠ॑തീ ഘൃ॒താചീ॑ ।
 ഉ॒പ സ്വൈ॑നമര॒മതി॑ർവ-സൂ॒യുഃ । ഇ॒മോ അ॑ഗ്നേ
 വീ॒തത॑മാനി ഹ॒വ്യം ജ്വേ॑സോ വ॒ക്ഷി ദേ॒വതാ॑തിമു॒ച്ഛ ।
 പ്ര॒തി ന॑ ഇ॒ച്ഛ സു॑രഭീ॒ണി വി॑യന്തു ।

ക്രീ॒ഡം വഃ॑ ശർദ്ധോ॒ മാരു॑തമനർവാണച്ഛ് രഥേ॒ശുഭം॑ । 34

4.3.13.6 - Padam

ചർഷ॑ണീ॒നാം । പ്രേ॒തി । ബു॒ധ്വിയാ॑ । ഇ॒രതേ॑ । വഃ॑ ।
 മഹാ॑ച്ഛി । പ്രേ॒തി । നാ॒മാനി॑ । പ്ര॒യജ്യ॑വ ഇ॒തി
 പ്ര - യജ്യ॑വഃ । തി॒രധാ॑ം । സ॒ഹസ്രീ॑യം । ദ॒മ്യം । ഭാ॒ഗം ।
 ഏ॒തം । ഗൃ॒ഹമേ॑ധീ॒യമി॑തി ഗൃ॒ഹ - മേ॑ധീ॒യം । മരു॑തഃ ।
 ജു॒ഷധാ॑ം । ഉ॒പേതി॑ । യം । ഏ॒തി । യു॒വതിഃ॑ । സു॒ദക്ഷ॑മി॒തി
 സു - ദക്ഷം॑ । ദോ॒ഷാ । വ॑സ്തോഃ । ഹ॒വിഷ്ഠ॑തീ । ഘൃ॒താചീ॑ ।
 ഉ॒പേതി॑ । സ്വ । ഏ॒നം । അ॒രമ॑തിഃ । വ॒സൂയു॑രി॒തി
 വ॒സൂ - യുഃ॑ । ഇ॒മോ ഇ॒തി । അ॑ഗ്നേ ।

വീ॒ത॒ത॒മാ॒നീ॒തി॒ വീ॒ത - ത॒മാ॒നി॒ । ഹ॒വ॒ധാ॒ । അ॒ജ॒സ്രഃ॑ ।
 വ॒ക്ഷി॑ । ദേ॒വ॒താ॒തി॒മി॒തി॒ ദേ॒വ - താ॒തി॒ം । അ॒ച്ഛ॑ । പ്ര॒തീ॒തി॒ ।
 നഃ॑ । ഇ॒ഘം॑ । സു॒രഭീ॑ണി॒ । വി॒യ॒ന്തു॑ । ക്രീ॒ഡം॑ । വഃ॑ । ശ॒ർധഃ॑ ।
 മാ॒രുതം॑ । അ॒ന॒ർവാ॑ണം । ര॒ഥേ॒ശുഭ॑മി॒തി॒ ര॒ഥേ-ശു॑ഭം । **34 (50)**

4.3.13.7

ക॒ണ്ഡാ॑ അ॒ഭി പ്ര॑ ഗാ॒യത॑ । അ॒ത്യാ॑സോ॒ ന യേ॑ മ॒രുതഃ॑
 സ്വ॒ഞ്ചോ॑ യ॒ക്ഷദ്യു॑ശോ॒ ന ശു॑ഭ॒യന്ത॑ മ॒ര്യാഃ॑ । തേ॒ ഹ॒ർമ്യേ॑ഷ്ടാഃ
 ശി॒ശ॒വോ॑ ന ശു॒ഭ്രാ വ॒ഥ്സാ॑സോ॒ ന പ്ര॑ക്രീ॒ഡി॒നഃ
 പ॒യോ॒ധാഃ । പ്ര॒പ॒ഷാമ॑ജ്ജ്വേ॒ഷു വി॒മുരേ॑വ രേ॒ജതേ॑
 ഭൂ॒മി॒ര്യാമേ॑ഷു യ॒ദ്ധ യു॑ഞ്ജതേ॒ ശുഭേ॑ ।
 തേ॒ ക്രീ॒ഡ॒യോ ധു॒ന॒യോ ഭ്രാ॑ജദ്യു॒ഷ്ടയഃ॑ സ്വ॒യം മ॒ഹി॒താം
 പ॒ന॒യന്ത॑ ധു॒ത॒യഃ । ഉ॒പ॒ഹ॒രേ॑ഷു യ॒ദചി॑ധാമഃ॒ യയി॑ം വ॒യ്
 ഇ॒വ മ॒രുതഃ॑ കേ॒ന - [ ] **35**

4.3.13.7 - Padam

ക॒ണ്ഡാഃ॑ । അ॒ഭി । പ്രേ॒തി । ഗാ॒യത॑ । അ॒ത്യാ॑സഃ । ന । യേ॑ ।
 മ॒രുതഃ॑ । സ്വ॒ഞ്ചഃ॑ । യ॒ക്ഷദ്യു॑ശ ഇ॒തി യ॒ക്ഷ - ദ്യു॑ശഃ । ന ।
 ശു॒ഭ॒യന്ത॑ । മ॒ര്യാഃ॑ । തേ॒ । ഹ॒ർമ്യേ॑ഷ്ടാ ഇ॒തി ഹ॒ർമ്യേ-സ്ഥാഃ॑ ।
 ശി॒ശ॒വഃ॑ । ന । ശു॒ഭ്രാഃ॑ । വ॒ഥ്സാ॑സഃ । ന ।
 പ്ര॒ക്രീ॒ഡി॒ന ഇ॒തി പ്ര - ക്രീ॒ഡി॒നഃ॑ । പ॒യോ॒ധാ ഇ॒തി

പയഃ-ധാഃ | പ്രേതി | ഏഷാം | അജ്മേഷു | വിമുരാ | ഇവ |
 രേജതേ | ഭൂമിഃ | യാമേഷു | യത് | ഹ | യുഞ്ജതേ | ശുഭേ |
 തേ | ക്രീഡയഃ | ധൂനയഃ | ഭ്രാജദ്യുഷ്ടയ ഇതി
 ഭ്രാജത് - ഋഷ്ടയഃ | സ്വയം | മഹിത്വമിതി മഹി - താം |
 പനയന്ത | ധൂതയഃ | ഉപഹാരേഷിത്യുപ - ഹാരേഷു | യത് |
 അചിധാം | യയിം | വയഃ | ഇവ | മരുതഃ | കേന | **35 (50)**

4.3.13.8

ചിത് പഥാ | ശ്ചോത്തന്തി കോശാ ഉപ വോ രഥേഷാ
 ഘൃതമുക്ഷതാ മധുവർണമർചതേ | അഗ്നിമഗ്നിഃ ഹവീമഭിഃ
 സദാ ഹവന്ത വിശ്വതീം | ഹവ്യവാഹം പുരുപ്രിയം |
 തഃ ഹി ശശാന്ത ഞാഡതേ സ്രുചാ ദേവം ഘൃതശ്ചുതാ |
 അഗ്നിഃ ഹവ്യായ വോഽവേ |
 ഇന്ദ്രാഗ്നി രോചനാ ദിവഃ ശ്ലഥദ് വൃത്ര
 മിന്ദ്രം വോ വിശ്വതസ്തരീന്ദ്രം നരോ
 വിശ്വകർമ്മൻ ഹവിഷാ വാവൃധാനോ
 വിശ്വകർമ്മൻ ഹവിഷാ വർധനേന | **36**

4.3.13.8 - Padam

ചിത്' | പമാ | ശ്ചോതന്തി | കോശാഃ | ഉപേതി | വഃ | രഥേഷു |
ഏതി | ഏതം | ഉക്ഷത | മധുവർണമിതി മധു - വർണം |
അർചതേ | അഗ്നിമഗ്നിമിത്യഗ്നിം - അഗ്നിം | ഹവീമഭിരിതി
ഹവീമ - ഭിഃ | സദാ | ഹവന്ത | വിശ്വപതിം |
ഹവ്യവാഹമിതി ഹവ്യ - വാഹം | പുരുപ്രിയമിതി
പുരു - പ്രിയം | തം | ഹി | ശശ്വന്തഃ | ഇഽധതേ | സ്രുചാ |
ദേവം | ഏതശ്ചുതേതി ഏത - ശ്ചുതാ | അഗ്നിം |
ഹവ്യായ | വോഽവേ | ഇന്ദ്രാഗ്നി ഇതീന്ദ്ര - അഗ്നി |
രോചനാ | ദിവഃ | ശ്ലഥ്വത് | വൃത്രം | ഇന്ദ്രം | വഃ | വിശ്വതഃ |
പരീതി | ഇന്ദ്രം | നരഃ | വിശ്വകർമ്മനിതി വിശ്വ - കർമ്മന് |
ഹവിഷാ | വാവൃധാനഃ | വിശ്വകർമ്മനിതി വിശ്വ-കർമ്മന് |
ഹവിഷാ | വർധനേന | **36 (46)**

(സൂര്യസ്യ - മനുഷോ - മരുതഃ - പാവക - മഹോഭി -
രഥേശുഭ - കേന - ഷഡ്ചതാരിശ്ശച്ച) (A13)

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത)-ചതുർത്ഥകാണ്ഡേ-തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 13 Anuvaakams :-

(അപാന്തേമ - നായം പുരോ ഭുവഃ - പ്രാചീ - ധ്രുവക്ഷി -
തിസ്തൂവി - രിന്ദാഗീ - മാ ഛന്ദ - ആശുസ്തിവു -
ദഗേർഭാഗോ - ടസ്യേക - യേയമേവ സാ യാ -
ടഗേ ജാതാ - നഗ്നിർ വൃത്രാണി - ത്രയോദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(അപാന്തേ - ന്ദാഗീ - ഇയമേവ - ദേവതാതാ -
ഷ്ട്വിശ്വത്)

First and Last Padam of Third Prasnam of Kandam 4 :-

(അപാന്തേമൻ - ഹവിഷാ വർധനേന)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം പദ
പാഠേ ചതുർത്ഥ കാണ്ഡേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 4 – Prasanam 3 – TS 4.3

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	1	65
Anuvakam 2	3	130
Anuvakam 3	2	128
Anuvakam 4	3	167
Anuvakam 5	1	76
Anuvakam 6	2	106
Anuvakam 7	2	106
Anuvakam 8	1	37
Anuvakam 9	2	96
Anuvakam 10	3	135
Anuvakam 11	5	269
Anuvakam 12	3	133
Anuvakam 13	8	396
Total →	36	1844

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in